

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce
ČR a Čína – zahraničně-obchodní vztahy

Martin Sláma

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martin Sláma

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

ČR a Čína – zahraničně-obchodní vztahy

Název anglicky

Czech Republic and China – foreign trade relations

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat a vyhodnotit strukturu, rozsah a vývoj investic Číny v České republice. Dílčím cílem je pak analýza výhodnosti zahraničního obchodu mezi Čínou a Českou republikou pro Českou republiku a její ekonomiku.

Práce bude zaměřena na analýzu obchodní podmínky s cílem navrhnout možné zlepšení struktury a velikosti vzájemného zahraničního obchodu mezi oběma ekonomikami.

Metodika

Pro teoretickou část práce bude využito údajů z různých odborných článků, knih a z různých odborných webů. V teoretické části se práce zaměří na všeobecné podmínky obchodu mezi Čínou a Českem a jaké jsou podmínky k prohlubování těchto vztahů. Cílem práce je rovněž analýza faktorů, které ovlivňují vztahy mezi Čínou a Českem.

V praktické části bude práce zaměřena na analýzu obchodu České republiky a důvodům, proč právě Česko potřebuje Čínu jako obchodního partnera. Cílem analýzy bude zjistit, v čem je tento obchod pro Česko výhodný a v čem nevýhodný a také, zda by nebylo pro ČR výhodnější raději obchodovat s jinými velmocemi.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

Čína, Česko, Daně , Obchod, Podmínky, Politika, Trh

Doporučené zdroje informací

BAKEŠOVÁ, Ivana, Ondřej KUČERA a Martin LAVIČKA. Dějiny České lidové republiky: (1949-2018). Praha: NLN, 2019. ISBN 978-80-7422-596-3.

FÜRST, Rudolf. Česko-čínské vztahy po roce 1989. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1653-7.

HEBNAR, Jan. Obchod s Čínou bez rizika a se ziskem. Praha: Mladá fronta, 2016. ISBN 978-80-204-4183-6.

In business as in life – you dont get what you deserve – you get what you negotiate – Chester L. Karrass

JANÁČKOVÁ, Stanislava. Obchodní války a pozice České republiky. Praha: Institut Václava Klause, 2020.

Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-057-2.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Kamila Veselá, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 30. 12. 2021

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "ČR a Čína zahraničně-obchodní vztahy" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Ing. Veselá Kamila, Ph.D. za odborné konzultace a rady v průběhu zpracování této bakalářské práce.

ČR a Čína zahraničně-obchodní vztahy

Abstrakt:

Hlavním cílem práce bylo popsat a vyhodnotit obchodní vztahy mezi Českou republikou a Čínou. Nejdůležitějšími bodem teoretické části byl import a export České republiky a Číny. V této části bylo zjištěno, že Čína je pro Českou republiku 18. nejdůležitějším obchodním partnerem. Problémem pro tento vztah je, že Čína do České republiky dováží mnohem více než Česká republika do Číny. Další věcí, která stojí za zmínku je, že Čína má v TOP 5 zboží dováženého do země elektronické obvody a to i přesto, že v tomto odvětví investuje nemalé peníze právě pro to, aby se jí povedlo v tomto odvětví osamostatnit.

V bakalářské práci byly provedeny dvě analýzy, a to komparativní a regresní. Tyto analýzy byly provedeny za období od roku 2010 až do roku 2020. Komparativní analýza ukázala, že Česká republika a Čína jsou velmi odlišné země nejen co se geografických ukazatelů týče. Proto některá data byla převedena na počet obyvatel. Tímto bylo zjištěno, že i přes prvenství v exportu a druhém místě v importu Číny, co se mezinárodní ekonomiky týče, Čína nemá větší export a import na obyvatele, jak Česká republika. První regresní analýza ukázala vývoj exportu a importu obou zemí. Pomocí těchto analýz bylo zjištěno, že u obou zemí má celkový objem exportu i importu rostoucí tendenci, což je dobrý předpoklad do budoucna. V druhé analýze bylo zjištěno, že jak export, tak import mezi Českou republikou a Čínou má také rostoucí tendenci. Problémem je, že český export do Číny se zvýšil za posledních 5 let pouze o 31 %, zatím co export Číny do České republiky se zvýšil o 65 %. Jedním z hlavních důvodů tohoto jevu může být export do Číny, který probíhá přes Německo. To znamená, že objem českého exportu do Číny může být lehce zkreslený. Regresní analýza sice ukazuje pozitivní vývoj vztahů mezi těmito zeměmi, ale tyto vztahy ovlivňuje mnoho faktorů. Jedním z hlavních faktorů je politika obou zemí. Například jen volba prezidenta České republiky, který prosazuje nebo neprosazuje posilování obchodních vztahů s Čínou, může být klíčovým faktorem, který může mít na tyto vztahy negativní či pozitivní vliv do budoucna.

Klíčová slova: Česká republika, Čína, import, export, mezinárodní obchod, otevřenost ekonomiky, HDP, komparace, regrese, měna, populace, ekonomika, politika

Czech republic and China-foreign trade relations

Abstract

The main goal of this work was to describe and evaluate the trade relations between the Czech Republic and China. The most important point of the theoretical part was the import and export of the Czech Republic and China. In this part, it was found that China is the 18th most important trading partner for the Czech Republic. The problem for this relationship is that China exports much more to the Czech Republic than the Czech Republic exports to China. Another thing that is worth pointing out is that China has electronic circuits in the TOP 5 goods imported into the country, even though it invests a lot of money in this industry just to become independent in it. Two analyses were performed in the bachelor work, namely comparative and regression. These analyses were carried out for the period from 2010 to 2020. The comparative analyses showed that the Czech Republic and China are very different countries and not only in terms of geographical indicators. That is why, some data were converted to the number of inhabitants. This established that despite China's first place in exports and second place in imports as far as the international economy is concerned, China does not have greater exports and imports per inhabitant than the Czech Republic. The first regression analysis showed the development of exports and imports of both countries. With the help of these analyses, it was found that the total volume of exports and imports for both countries has an increasing tendency, which is a good assumption for the future. In the second analysis, it was found that both export and import between the Czech Republic and China also have an increasing tendency. The problem is that Czech exports to China have only increased by 31% over the last 5 years, while China's exports to the Czech Republic have increased by 65%. One of the main reasons for this phenomenon may be the export from China to Germany. This means that the volume of Czech exports to China may be slightly distorted. Although the regression analysis shows a positive development of relations between these countries, many factors influence these relations. One of the main factors is the politics of both countries. For example, only the election of the president of the Czech Republic, who promotes or does not promote the strengthening of trade relations with China, can be a key factor that can have a negative or positive influence on these relations in the future.

Keywords: Czech republic, China, import, export, internationale trade, open market, GDP, comparasion, regression, currency, population, economy, politics

1 Obsah

2 Úvod.....	11
3 Cíl práce.....	13
4 Metodika práce.....	14
5 Otevřenost ekonomiky a zahraniční obchod	16
5.1 Podstata a ukazatele zahraničního obchodu	17
5.2 Platební bilance	18
5.3 Export a import	19
5.4 HDP.....	25
6 Česká republika.....	27
6.1 Charakteristika České republiky	27
6.2 Přehled ekonomiky České republiky	30
6.3 Export České republiky	34
6.4 Import České republiky	37
7 Čína	40
7.1 Charakteristika Číny.....	40
7.2 Přehled Čínské ekonomiky	42
7.3 Export Číny	44
7.4 Import Číny	46
8 Komparativní analýza	48
8.1 Česko Export a Import 2022	48
8.2 Čína a Česko porovnání Export a Import 2022.....	50
8.3 Export a import ČR v letech 2010,2015 a 2020.....	52
8.4 Export a import Čína v letech 2010,2015 a 2020.....	54
9 Regresní analýza	58
9.1 Export a import Česká republika.....	58
9.2 Export a import Čína.....	59
9.3 Regresní analýza export a importu mezi ČR a Čínou v letech 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020.....	61
10 Závěr.....	63
11 Seznam použitých zdrojů	64
12 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	66
12.1 Seznam obrázků	66
12.2 Seznam tabulek	66
12.3 Seznam grafů.....	66

12.4 Seznam použitých zkratk.....	67
Přílohy.....	68

2 Úvod

Čína je země s jednou z nejbohatších historií světa, která nabízí mnoho krásných míst k vidění. Čína má také odlišnou kulturu, jiné zvyklosti a chování obyvatel. Když se řekne Čína, lidé si vybaví právě Velkou čínskou zeď nebo Peking, nejlidnatější město světa. Kvůli pandemii koronaviru se sice v Číně turismus velmi omezil, ale stále lze tvrdit, že Čína je velmi lákavou zemí, co se turismu týče. Čína má zároveň jednu z nejrozvinutějších ekonomik světa.

Česko je země s unikátní kulturou, jedinečnými zvyklostmi a opravdu velkým turismem. Zároveň je hlavní město Praha jedním z nejpobulárnějších měst světa a to dle mnoha žebříčků, co se turismu týče. Když se řekne Česká republika, lidé si vybaví právě Prahu.

Hlavním cílem této práce je popsat a vyhodnotit vztahy těchto dvou zemí v ekonomické sféře.

Aby bylo možné porovnávat takto rozdílné země je třeba si projít různé faktory jako jsou například ekonomika daných zemí, kultura, politická situace a geografická poloha. Zároveň bude nutné některá data převádět na počet obyvatel, protože co se týče velikosti HDP a toku peněz, počtu obyvatel nebo rozlohy, jsou tyto dvě země doslova nesrovnatelné.

Kromě kultury jsou tyto země odlišné i ve velikosti ekonomiky a ve vedení zahraniční politiky a obchodu. Čína je jedna z nejsilnějších zemí v mezinárodním obchodě. Česko sice nemá tak silné postavení na mezinárodním trhu, ale přesto spolu mají tyto země dlouhodobé obchodní vztahy.

V dané bakalářské práci se teoretická část bude zabývat popisem ekonomické, politické, geografické a kulturní stránky obou zemí, pomocí které lze ohodnotit tyto země jako celky. Díky těmto informacím bude možné určit, jak fungují vztahy těchto dvou zemí právě v ekonomické sféře. Teoretická část bude zahrnovat i historii politického a ekonomického postavení daných zemí, protože pomocí historie lze vyhodnotit budoucí příležitosti a možnosti jak společného obchodu, tak i budoucí prosperity obou zemí.

V teoretické části bude uvedený také historický vývoj exportu a importu. Pomocí těchto dat se bude vytvářet praktická část této bakalářské práce.

Praktická část bude zahrnovat dvě analýzy, a to analýzu komparativní a regresní. Pomocí komparativní analýzy lze porovnat, jak velký je import Česka do Číny a jak velký je export Česka z Číny. Regresní analýza bude zkoumat vývoj exportu a importu mezi Čínou

a Českou republikou. Hlavním účelem regresní analýzy bude určit aktuální vývoj a popsat důvody výkyvů v daném roce.

3 Cíl práce

Hlavním cílem této práce bude popsat a vyhodnotit obchodní vztahy České republiky a Číny v ekonomické sféře.

Tato bakalářská práce “ČR a Čína – zahraničněobchodní vztahy“ popisuje vztahy právě těchto dvou zemí.

První část práce charakterizuje důležité pojmy spojené s touto prací, jako je například export, import, otevřenost ekonomiky a platební bilance. V další části se práce zaměří na charakteristiku České republiky a Číny. Práce bude popisovat strukturu obou států, kulturu, historii ekonomiky a ekonomiku. Jedním z dílčích cíle bude charakterizovat geografické podmínky daných zemí a silné a slabé stránky z hlediska jejich rozložení.

Další dílčí cíl je popis historie vývoje ekonomik Číny a České republiky a politické vztahy mezi těmito státy. Všechny dílčí cíle budou propojeny s kulturou daných zemí a dlouholetými tradicemi. Bakalářská práce bude také popisovat možnosti spolupráce obou těchto zemí do budoucna. V praktické části bude práce analyzovat rozsah a vývoj investic Číny ve světě a v České republice a bude tyto investice porovnávat. Práce se také zaměří na to, jak důležitý obchodní partner je Čína pro Českou republiku a navrhne určité možnosti řešení rozvoje těchto vztahů. Praktická část bude také zahrnovat dvě analýzy, a to komparativní a regresní. Analýzy budou vyplývat z teoretické části zaměřené na export a import daných zemí. V této bakalářské práci bude také analýza obchodních podmínek, s cílem navrhnout zlepšení struktury a velikosti vzájemného zahraničního obchodu mezi oběma ekonomikami.

4 Metodika práce

Teoretická část práce vychází z odborné literatury a z odborných statistických webů, které budou uvedeny na konci bakalářské práce. Práce se zaměřuje na ekonomiku České republiky a Číny a poskytuje informace o exportu a importu daných zemí v průběhu deseti let. Dané informace jsou potřebné pro praktickou část této práce. Export a import se bude uvádět v miliardách dolarů.

Metodika této praktické části zahrnuje komparativní a regresní analýzy. Praktická část začíná komparativní analýzou, která vychází z dat, která jsou uvedena v teoretické části a v přílohách. Práce bude obsahovat tři komparativní analýzy. Komparativní analýza bude zahrnovat identifikaci určitých charakteristik předmětu studia, což v případě této bakalářské práce je import a export a jeho porovnání mezi Českou republikou a Čínou v letech 2010 až 2020. Postup komparativní analýzy bude výběr dat z teoretické části a příloh. Tato data budou vložena do excelu a následně pomocí kontingenčních tabulek budou vytvořeny grafy, ve kterých bude vidět přehledně rozdíl jak mezi jednotlivými roky, tak mezi Českou republikou a Čínou. Grafy budou popsány a dle grafů bude možné vyhodnotit, jak je import a export České republiky odlišný od importu a exportu Číny. První část komparativní analýzy bude porovnávat import a export České republiky a Číny. Komparativní analýza bude porovnávat celkový export a import v roce 2020. Komparativní analýza bude porovnávat tento rok, protože je to první rok, který byl celý ovlivněn korona krizí. Tato komparativní analýza určí velikost exportu a importu těchto zemí a zároveň ukáže největší obchodní partnery těchto zemí.

Druhá část komparativní analýzy bude porovnávat deset největších obchodních partnerů podle exportu a importu. Poté bude v přílohách přepočítán celkový export a import na počet obyvatel, aby bylo možné porovnat stav vnitřní ekonomiky. Poslední část komparativní analýzy bude porovnávat deset největších obchodních partnerů z hlediska export a importu za posledních deset let. Tato komparativní analýza ukáže vývoj obchodních vztahů mezi Českou republikou a Čínou a jejich obchodními partnery.

Dále bude bakalářská práce pokračovat regresní analýzou, která bude čerpat data z teoretické části a příloh. Regresní analýza se bude provádět pomocí excelu. V této části budou dvě regresní analýzy. První část regresní analýzy bude na deset let. Tato regresní analýza se bude zabývat jednotlivě exportem a importem České republiky a Číny. Analýza bude obsahovat lineární a kvadratickou regresi. Analýza bude předpovídat vývoj exportu daných zemí do

budoucná a zároveň ukáže vývoj exportu a importu za posledních deset let. V popisku těchto grafů se bakalářská práce zaměří na důvody růstu a poklesů exportu a importu v daných letech. Zároveň se pokusí navrhnout různá řešení těchto problémů. V druhé části bude regresní analýza zkoumat vývoj exportu a importu mezi Českou republikou a Čínou. Hlavním odlišením od první části bude, že tato část regresní analýzy bude zkoumat pouze export a import mezi těmito dvěma zeměmi. Hlavním cílem této analýzy bude určit, jaký je rozdíl importu a exportu mezi Českou republikou a Čínou a jaký je předpokládaný budoucí vývoj.

5 Otevřenost ekonomiky a zahraniční obchod

Otevřená ekonomika je ekonomika integrovaná do systému globálních ekonomických vztahů, kdy každý podnikatelský subjekt má právo vykonávat zahraniční ekonomickou činnost: Export/import zboží a služeb a finanční transakce. (Majerová, 2021)

Plně otevřená ekonomika je také definována jako ekonomika, jejíž vývoj je určován vývojovými trendy světové ekonomiky. Vnější vztahy země se rozšiřují v absolutním i relativním vyjádření, což souvisí s přechodem na vyšší úroveň rozvoje. (Cohn, 2021)

Skutečnost, že země má ekonomické vazby s jinými zeměmi, neznamená, že má otevřenou ekonomiku. I když v hospodářské politice země dominují izolacionistické nebo autokratické tendence, hrají i v takové ekonomice vnější vztahy nevyhnutelně důležitou roli, i když samozřejmě vnější ekonomické vztahy jsou v uzavřené ekonomice minimální. (Švarcová, 2022)

Otevřenost ekonomiky je chápána jako stav národního hospodářství, charakterizovaný co možná nejúplnějším využíváním různých forem světových ekonomických vztahů (aktivní účast země nejen na mezinárodním obchodu, ale i na pohybu výrobních faktorů – pracovních sil a kapitálu, přičemž dochází ke směně národních měn). (Majerová, 2021)

Otevřená ekonomika je ekonomika integrovaná do globálních ekonomických procesů. Každá její ekonomická jednotka může dovážet a vyvážet zboží a provádět finanční transakce na mezinárodních trzích. (Cohn, 2021)

Zahraniční obchod je proces prodeje zboží mezi zeměmi, který se skládá z importu a exportu zboží. Jedná se o obchodní činnost tuzemských podniků na mezinárodních trzích. (Majerová, 2021)

5.1 Podstata a ukazatele zahraničního obchodu

Zahraníční obchod má pro rozvoj národního hospodářství mimořádný význam. Jeho podstata spočívá v interakci subjekty daného státu se zahraničními subjekty za účelem přesunu zboží a služeb přes státní hranice. (Švarcová, 2022)

Zahraníční obchod má tyto výhody:

- získávání dodatečných příjmů z prodeje domácího zboží a služeb na mezinárodních trzích;
- efektivnější využití domácích výrobních kapacit;
- příjem cizí měny;
- zvýšení produktivity práce prostřednictvím specializace na dodávky určitých výrobků na zahraniční trh v rámci mezinárodního obchodu;
- přístup ke zdrojům a cennému know-how; zajištění vysoké ziskovosti na zahraničních trzích;
- vytváření image exportéra v rámci země.;

(Cohn, 2021)

Zahraníční obchod je základním pojmem zahraniční obchodní činnosti (FEA), což je druh obchodní činnosti pro transakce a operace v oblasti zahraničního obchodu se zbožím, službami, informacemi a duševním vlastnictvím. (Vyradzin, 2013)

Úroveň rozvoje a stav zahraničního obchodu země závisí na konkurenceschopnosti zboží, kterou ovlivňují následující faktory:

- geografická poloha a klimatické podmínky země;
- dostupnost výrobních faktorů;
- tržní kapacita a požadavky na kvalitu výrobků;
- úroveň rozvoje vztahů mezi exportními odvětvími a průmyslovými odvětvími;
- strategie rozvoje podniků, znaky jejich organizační struktury, úroveň rozvoje konkurence na domácím trhu.

(Vyradzin, 2013)

Hlavními ukazateli zahraničního obchodu jsou: import, export, obrat zahraničního obchodu, saldo zahraničního obchodu. (Švarcová, 2022)

Obrat zahraničního obchodu je určen součtem importu a exportu. A saldo zahraničního obchodu je naopak rozdíl mezi importem a exportem. (Brčák, 2020)

5.2 Platební bilance

Platební bilance (zahraničního obchodu) je peněžní hodnota všech ekonomických transakcí mezi určitým státem a ostatními zeměmi, včetně poměru, vyjádřeného v měně každého státu, mezi částkou přijatých plateb v zemi za určité časové období a částkou plateb převedených na zahraniční účty za stejnou dobu. Platební bilance je tedy statistickým dokumentem. Jak bylo řečeno, rozdíl těchto příjmů se nazývá platební bilance a může mít kladnou i zápornou hodnotu, což má přímý dopad na vnější ekonomickou situaci státu. V případě záporné platební bilance ukazatel určuje, o kolik více stát vynakládá devizové prostředky v zahraničí. Tento faktor může také negativně ovlivnit stabilitu směnného kurzu. Deficit platební bilance znamená, že obyvatelstvo státu v určitém období platilo zahraničním subjektům více, než od nich dostávalo, respektive tyto subjekty mají množství peněz této země rovnající se velikosti deficitu její bilance. (Švarcová, 2022)

Platební bilance vyjadřuje pohyb kapitálu a zboží a určuje čisté měnové příjmy ze všech transakcí. Platební bilance je odrazem stavu mezinárodních ekonomických vztahů konkrétního státu se zahraničními partnery. Stabilita či nestabilita stavu platební bilance rozhoduje o měnové, fiskální, zahraničně obchodní politice a možnosti volby nástrojů v oblasti řízení veřejného dluhu. (Soukup, 2022)

Struktura platební bilance má následujících 5 částí:

- Běžný účet
- Kapitálový účet
- Finanční účet
- Statistická diskrepance
- Změna devizových rezerv

(Durčáková, 2007)

Pod vlivem faktorů, jako jsou změny cen nebo úrovně příjmů a pohyb velkého množství kapitálu, může dojít k nerovnováze v platební bilanci.

Platební bilance je z řady důvodů regulována státem. Mezi tyto důvody patří nerovnováha charakteristická pro platební bilanci, jejichž ukazateli jsou deficit jednoho státu a přebytek druhého státu. Po zrušení „zlatého standardu“ nemá platební bilance také schopnost se sama vyrovnat, proto je v tomto procesu nezbytná státní regulace. (Brčák, 2020)

Význam platební bilance ve světové ekonomice

V různé míře participace se na světových zahraničních ekonomických vztazích podílejí všechny státy světa. Nespornými lídry v těchto procesech by samozřejmě měly být země s rozvinutou ekonomikou a silnou pozicí ve světové ekonomice. Světové ekonomické vztahy procházejí různými fázemi vývoje. V současné době dochází k posilování objektivního trendu internacionalizace a globalizace světové ekonomiky. Národní trhy, finanční zdroje a kapitály dostaly příležitost spojit se do světových trhů. Platební bilance je rozvahovým účtem mezinárodních transakcí. Její publikace zahrnují nejen skutečně provedené platby a příjmy, které musí být provedeny k určitému datu, ale také ukazatele mezinárodních pohledávek a závazků. V naší době je většina transakcí uzavřena a dokončena na úvěrovém základě, a to určuje skutečnost, že moderní tabulky platební bilance obsahují poměrně velké množství informací o pohybu různých typů hodnot mezi státy. Zároveň část závazků, které nejsou uhrazeny v běžném období, přechází do budoucího období a zahrnuje se do položek pohybu kapitálu a úvěrů. (Brčák, 2020)

5.3 Export a import

Exportované zboží je skupinou výrobků a služeb národní výroby, určených k prodeji na zahraničních trzích. Opakem je import zahraničního zboží a služeb do země. Import představují dovezené výrobky a služby určené pro tuzemský trh. (Vyradzin, 2013)

Uspořádání importu a exportu je indikátorem ekonomického rozvoje země. Tyto charakteristiky určují její postavení v dělbě práce v mezinárodním formátu. (Majerová, 2021)

Často se stává, že export převyšuje import. Existuje i opačná situace. Velikost dovozu a vývozu přímo závisí na hodnotě veškerého vyrobeného a nakoupeného zboží.

Pro stát, který více vyváží, než dováží, je charakteristické aktivní (kladné) saldo. A pokud dovoz převyšuje vývoz, pak je tento ukazatel pasivní (záporný). (Majerová, 2021)

Jaké zboží je zapojeno do mezinárodního obchodu

Import a export neboli dovoz a vývoz zboží zahrnují různé výrobky a služby. Skrze strukturu dovozu lze dosahovat výhod oproti jiným státům. Struktura vývozu zároveň svědčí o určitých specifikách průmyslu a obchodu daného státu.

Vývoz a dovoz v České republice charakterizuje převaha průmyslových výrobků, mezi nimiž výrazně vyčnívají strojírenské výrobky. Zboží vyvážené z vyspělých zemí se vyznačuje vědeckou a technologickou náročností. V jejich dovozu dominuje ropa, průmyslové suroviny a zemní plyn. Tyto země zavedly dovoz některých typů hotových výrobků, jejichž výrobě se kvůli škodám na životním prostředí raději vyhýbají. Mezi typy takových produktů patří prací prášky, léky, pesticidy, barvy. (Jones, 2022)

Export rozvojových zemí představují především potravinářské výrobky a také suroviny. Pokud je ekonomika státu velmi špatně rozvinutá, tak se vyváží pouze 1-2 typy zboží. Takový export se přitom nazývá monokultura. Dovoz rozvojových zemí pak představuje technické vybavení, automobily, obuv a oblečení, sofistikované domácí spotřebiče a jídlo. (Majerová, 2021)

Mezinárodní organizace

Mezinárodní obchod je nejmarkantnějším projevem ekonomické části globalizace. Každoročně dochází k nárůstu obratu zahraničního prodeje. Pro rozšíření možností výměny zboží mezi zeměmi a pro zjednodušení transakcí vznikají mezinárodní organizace a unie. Když jsou takové organizace vytvořeny, proces výměny zboží a služeb mezi státy se značně zjednoduší. (Jones, 2022)

Vymezení pojmu Export

Export je objem zboží a služeb vyrobených na jednom území, které jsou poté vyvezeny do zahraničí. Kupujícími jsou dovozci. Tento obrat je realizován na základě mezinárodního práva. Z toho vyplývá, že export-import tvoří ekonomické vztahy na mezinárodní scéně. (Soukup, 2022)

Reexport – export v minulosti importovaného zboží. Může být využíván z různých důvodů. Například pro vyhnutí se obchodním nebo politickým překážkám, k vyrovnání obchodní

bilance, pokud je měna obchodního partnera nesměnitelná a z mnoha dalších důvodů. (Soukup, 2022)

Čistý export a jeho výpočet

Tato definice se týká rozdílu mezi vývozem a dovozem zboží. Jedná se o ukazatel používaný v systému národních účtů. Ukazatel může být kladný nebo záporný, podle toho, které transakce převažují. Pokud podíl dovážených produktů převyšuje množství zboží vyváženého do jiných zemí, pak je čistý vývoz záporný. (Vyradzin, 2013)

Výpočet se provádí pomocí vzorce:

$$NX = Y - (C + I + G)$$

Proměnné:

- NX je ukazatel čistého exportu;
- C je celkový objem výdajů domácností na spotřební zboží;
- I je objem soukromých investic do národního hospodářství;
- G - zboží a služby nakupované státem;
- Y je celková hodnota zboží a služeb vyrobených v zemi.

(Vyradzin, 2013)

Kladný čistý export vzniká za podmínky, že země vyrábí více produktů, než spotřebuje. To znamená, že celková hodnota zboží a služeb vyrobených v zemi převyšuje náklady. (Soukup, 2022)

Vymezení pojmu import

Import je příjem zboží nebo služeb z jiných států na vlastní území. Tyto výrobky se prodávají na domácím trhu. (Vyradzin, 2013)

Zpětný dovoz neboli reimport je vrácení produktu, který byl poskytnut k výrobě v zahraničí, ale nebyl zpracován. (Soukup, 2022)

Dovoz a vývoz je vždy pod dohledem úřadů. Regulace se provádí pomocí cel, kvót a daní. Tyto regulace mohou mít i pozitivní vliv na státní finance. Výše poplatků, které mají být zavedeny, závisí na typu obchodní politiky. V zemi se také ustanovují určitá omezení na dovážené zboží, kvůli velké konkurenci domácích i zahraničních výrobků. (Majerová, 2021)

Rozdělení importu:

- Průmyslový a spotřební dovoz zboží je hotový výrobek, připravený k použití.
- Suroviny jsou produktem určeným k dalšímu zpracování a výrobě nového materiálového zboží.
- Technologie je vybavení nebo znalosti, které chybí k získání úplného pochopení, které je potřeba k výrobě.
- Služby jsou hotovým produktem nebo akcí, kterou lze prezentovat veřejnosti a prodávat.

(Majerová, 2021)

Druhy:

- Přímý – bez prostředníků, tedy přímo od výrobce ke kupci.
- Nepřímý – s pomocí okruhu osob, které přepravují nebo doplňují.

Typy stran nakupujících produkty:

- ti, kteří se zabývají hledáním hotových výrobků a prodejem v rámci země;
- ti, kteří hledají zboží na zahraničním trhu za nižší cenu, než je na jejich území;
- ti, kteří hledají partnery mezi zahraničními subjekty, kteří by jejich prostřednictvím něco dodávali.

(Švarcová, 2022)

Hlavní rysy importu

V mnoha ohledech má dovoz podobnost s jinými obchodními operacemi. Existují však také výrazné rozdíly. (Švarcová, 2022)

Tento postup je spojen výhradně s mezinárodním obchodem. Jakékoli pohyby a operace se zbožím a službami, které jsou realizovány v rámci daného státu, nelze nazvat dovozem, protože k nim dochází pouze v rámci tohoto státu. Jedná se tedy o dovoz ze zahraničí, nikoli o pohyb výrobků v rámci státu. Majetek cizích občanů také nelze považovat za dovoz. Další vlastností je dobře definovaný účel. Zboží, které spadá do kategorie dovoz, je dováženo za účelem následného prodeje, tedy za účelem zisku dodavatele. Produkty, které jsou dováženy z jiných zemí pro jiné účely, jako je humanitární pomoc, nelze považovat za dovoz. (Švarcová, 2022)

Existují různé druhy dovozu. Liší se obecnými charakteristikami a postupem importu.

Typy importu:

- průmyslový – dovoz výrobků připravených ke spotřebě na území státu
- přímý – výrobky zahraniční výroby nakupuje stát
- nepřímý – výrobky zahraniční výroby nakupuje tuzemská distributorská společnost na objednávku státu
- viditelný – dovoz výrobků nebo polotovarů (materiálových předmětů)
- neviditelný – dovoz služeb a předmětů duševního vlastnictví
- licencovaný – import, při kterém je povolen dovoz produktů v omezeném množství s povolením
- bez licence – uzavření obchodů se zahraničním dodavatelem nebo výrobcem, následný dovoz se provádí bez povolení

(Majerová, 2021)

Prostřednictvím různých typů dovozů jsou realizovány různé národní cíle. Mezi nimi uspokojování potřeb obyvatel ve spotřebním zboží, snižování nákladů na samostatnou výrobu, získávání vzácných surovin a další. (Majerová, 2021)

Šedý import

Státní orgány přísně kontrolují veškeré postupy související s dovozem ze zahraničí. Podniky jsou povinny uzavírat zahraniční hospodářské smlouvy, povolení pro každou transakci, vyplňovat celní prohlášení a další dokumenty a plnit další zákonem stanovené náležitosti. (Vyradzin, 2013)

Některé podniky se snaží snížit náklady na přepravu výrobků přes celnici, přičemž se dopouštějí protiprávního jednání. Šedý import je postup pro dovoz produktů za snížené náklady. Faktury a další doklady uvádějí nespolehlivý objem nebo cenu výrobků, v důsledku čehož je od dovozce účtován nižší celní a daňový poplatek. (Švarcová, 2022)

Šedý import je nelegální operace. Je považován za pašování zboží, a proto hrozí porušovatelům trestní odpovědnost. (Majerová, 2021)

Omezení množství

Zahraníční obchod je proces regulovaný státem. Jednou z metod regulace je zavedení množství omezení na dovoz a vývoz.

Jedná se o sérii opatření, která mají za cíl omezit množství dováženého a vyváženého zboží. Omezení jsou schvalována formou kvót, neautomatického licencování, přímých zákazů. Kromě počtu produktů může být omezen i seznam zemí, se kterými je povolen zahraniční obchod. Současná pravidla schválená Světovou obchodní organizací použití takových omezení nedoporučují a zavádějí je pouze ve výjimečných případech. (Vyradzin, 2013)

(Jones, 2022)

Export a import v globální ekonomice

Tyto dva protikladné procesy představují něco, bez čeho světový obchod nemůže existovat, a jsou také klíčovými součástmi hospodářské politiky státu. (Jones, 2022)

Existují dva typy hospodářské politiky: protekcionismus a liberalismus.

- Protekcionistická politika znamená, že stát se snaží chránit vlastní výrobce, proto zavádí různá omezení na dovoz zahraničních výrobků.
- Liberální politika nezavádí žádná omezení, ale dává úplnou svobodu dovozu zahraničních produktů.

Navíc dochází k jevu, kdy mezinárodní dohody zavádějí vlastní pravidla pro vývoz a dovoz v rámci zemí. (Majerová, 2021)

Protekcionistická politika: systém opatření určených k omezení dovozu. Účelem takového státního kurzu je chránit své výrobce před konkurencí se zahraničními, posílit ekonomickou bezpečnost země, zvýšit HDP (hrubý domácí produkt) a zlepšit blahobyt jejích občanů.

(Jones, 2022)

Opatření státu v rámci protekcionistického kurzu:

- částečné omezení (uvalení kvót) nebo úplný zákaz (embargo) dovozu určitého zboží ze všech nebo jedné (několika) zemí;
- maximalizace poplatků za dovoz zboží (clo);
- zpřísnění sanitárních bariér;
- uzavření dobrovolných mezinárodních dohod o omezení dovozu;

- finanční pomoc domácím výrobcům (mimo jiné ve formě minimalizace daňové zátěže);
- řízené znehodnocení národní měny (devalvace). V takové situaci je pro spotřebitele výhodnější zakoupit produkt (službu) od domácího výrobce.

(Majerová, 2021)

Liberalní politika předpokládá optimalizaci podmínek pro dovoz.

Situace v moderních mezinárodních vztazích neumožňuje aplikovat žádné z uvedených opatření ve vztahu k dovozu v jeho čisté podobě. Každá konkrétní situace umožňuje kombinaci opatření. (Jones, 2022)

Regulaci dovozu a vývozu ve státě provádí vláda, ministerstvo obchodu a ministerstvo zahraničního hospodářského rozvoje. V rámci mezinárodních obchodních vztahů tak činí Světová obchodní organizace (WTO). (Majerová, 2021)

5.4 HDP

Z angličtiny hrubý domácí produkt (HDP), obecně přijímaná zkratka – GDP (angl. Gross domestic product) - tržní hodnota všech finálních statků a služeb (tj. určených k přímé spotřebě) vyrobených za rok ve všech odvětvích hospodářství na území státu pro spotřebu, vývoz a akumulaci bez ohledu na státní příslušnost použitých výrobních faktorů. Tento koncept byl poprvé navržen v roce 1934 Simonem Kuznetsem. (Majerová, 2021)

HDP může být:

- nominální (angl. nominální hrubý domácí produkt (HDP)) (absolutní) - vyjádřeno v běžných cenách roku jeho výpočtu.
- reálný (angl. reálný hrubý domácí produkt) (očistěný o inflaci) - vyjádřený v cenách předchozího nebo jiného základního roku. Reálný HDP bere v úvahu, do jaké míry je růst HDP tažen spíše růstem reálného výstupu než růstem cen.

(Jones, 2022)

Poměr nominálního HDP k reálnému HDP se nazývá deflátor HDP. (Jones, 2022)

Hrubý domácí produkt (HDP) je jedním z nejdůležitějších makroekonomických ukazatelů, který vyjadřuje celkovou hodnotu konečného produktu (výrobků, zboží a služeb) počítanou v tržních cenách (produkty, zboží a služby) vytvořené v tuzemsku za jeden rok za použití výrobních faktorů patřících jak dané zemi, tak i jiným zemím. HDP vypočítaný na základě

skutečných nákladů výrobců (tj. bez daní a dotací) se nazývá „hrubý domácí produkt za výrobní náklady“. Když se vezme v úvahu konečná bilance daní a dotací, HDP se převede na „hrubý domácí produkt za tržní ceny.“ Pro mezinárodní vztahy se HDP vypočítává v amerických dolarech. Srovnatelnost ukazatelů je zajištěna jednotnou metodikou národních účtů, vyvinutou statistickou službou OSN a přijatou ve většině zemí světa. Skutečný HDP je HDP realný, které představuje ukazatel ve stálých cenách. Potenciální HDP je HDP při plné zaměstnanosti. Jedná se o HDP, který bude odrážet potenciál ekonomiky. Potenciální příležitosti ekonomiky mohou být mnohem vyšší než ty skutečné.

HDP země lze vyjádřit jak v národní měně, tak v případě potřeby přepočítat pro referenci směnným kurzem do cizí měny a může být prezentován i v paritě kupní síly (PPP) pro přesnější mezinárodní srovnání. (Jones, 2022)

Hrubý domácí produkt se počítá čtvrtletně s aktuálními úpravami. Ministerstvo postupně v intervalu 1 měsíce vyhlašuje první předběžný odhad, poté druhý předběžný odhad, a nakonec konečný odhad. Hrubý domácí produkt se obvykle vyjadřuje jako procento hodnoty v předchozím čtvrtletí.

HDP na obyvatele

HDP na hlavu a osobu zaměstnanou ve výrobě určuje úroveň ekonomického rozvoje. HDP na obyvatele nelze považovat za přesnou charakteristiku, neboť značný význam má odvětvová struktura produkce, kvalita vyráběného zboží a efektivnost spotřeby materiálů a energie na jednotku výstupu. Všechny ukazatele pro srovnatelnost jsou vyjádřeny v jediné měně – americkém dolaru. Převody z národních měn na dolary, jak je v OSN obvyklé pro mezinárodní ekonomická srovnání, se neprovádějí za tržní směnné kurzy, ale podle parity kupní síly. Medián mzdových příjmů se může mezi nerozvinutými zeměmi výrazněji lišit. (Majerová, 2021)

6 Česká republika

Česká republika je známá nejen tím, že je srdcem Evropy a má jedno z nejhezčích měst světa, ale je také známá díky svému průmyslu a tradicím.

6.1 Charakteristika České republiky

V roce 1993 započala Česká republika svou existenci s novými hranicemi a státní strukturou, přičemž již 16. prosince 1992 byla přijata současná Ústava. (Ústava ČR, 1992).

V současnosti platí, že o České republice mluvíme jako o tzv. parlamentně-prezidentské republice (Vláda se zodpovídá parlamentu a prezident je volen přímo občany daného státu. Prezident má pravomoci přesahující prezidenta parlamentní republiky. Současnou hlavou státu (prezidentem) je Miloš Zeman, přičemž tento post je volen vždy na 5 let. Volba je zde od roku 2012 prováděna tzv. přímou volbou (prezidenta volí přímo občané-voliči), přičemž v minulosti byl prezident volen parlamentem. Prezident má několik pravomocí (např. právo veta) a funkcí (velitel ozbrojených sil). Zároveň schvaluje složení vlády ČR, navržené Poslaneckou sněmovnou ČR.

Kromě prezidenta je důležitou složkou české politiky parlament, který představuje zákonodárný orgán státu. Ten je v případě České republiky dvoukomorový. Parlament je tvořen Poslaneckou sněmovnou (dolní komora) a Senátem (horní komora). Poslanecká sněmovna má 200 poslanců volených na 4 roky. Senátu má 81 senátorů volených na 6 let, přičemž 1/3 z nich je obměňovaná každé 2 roky. Nesmíme opomenout ani výkonný orgán moci ČR, kterým je Kabinet ministrů, v jehož čele je předseda vlády. Od roku 2021 jím je Petr Fiala. (Ústava ČR, 2022)

Nesmíme také opomenout státní znaky a symboly, které pomáhají stát definovat. V případě České republiky je oficiální státní znak tvořen kombinací erbů zemí české koruny (vycházející z historického pozadí), které tvoří český bílý lev se 2 ocase a 2 orli, symbolizující Moravu a Slezsko, přičemž červenobílá orlice symbolizuje Moravu a černá orlice na zlatém pozadí Slezsko (viz. obrázek 1). (Správa Pražského hradu, 2022)

Obrázek 1

<https://www.mvcr.cz/clanek/statni-symboly-ceske-republiky.aspx>

Z hlediska členství v mezinárodních organizacích je v současné době Česká republika řádným členem NATO, OBSE, WTO a řady dalších (Majerová, 2021)

NATO (North Atlantic Treaty Organization) – Severoatlantická aliance je vojensko-politická aliance států, jejímž cílem je zaručit bezpečnost svých členů politickými (diplomatická interakce států za účelem předcházení konfliktům) a vojenskými prostředky. (Jones, 2022)

S 57 účastnickými státy ze Severní Ameriky, Evropy a Asie je OBSE největší regionální bezpečnostní organizací na světě, která se snaží prosazovat mír, demokracii a stabilitu v oblasti s více než miliardou lidí. (Švarcová, 2022)

Světová obchodní organizace (WTO) je jedinou globální mezinárodní organizací, která řídí pravidla obchodu mezi svými členy. Vychází z dohod WTO uzavřených, podepsaných a ratifikovaných většinou zemí světa. Pravidla WTO jsou vodítkem pro vývoj a praktickou aplikaci národní legislativy v oblasti obchodu a ekonomických vztahů. Hlavním cílem organizace jsou stabilní, předvídatelné a volné obchodní toky mezi jejími členy. (Majerová, 2021)

Populace – Demografická struktura České republiky

Populace v České republice je tvořena více než 10,7 miliony obyvatel. K národnosti české se hlásí 83,8% obyvatel, k národnosti moravské nebo slezské 5,2% obyvatel. Menší část tvoří i jiné národnosti, nejčastěji pak slovenská, ukrajinská a vietnamská – dohromady 2,8 %. (Sčítání lidu, 2021)

Obyvatele České republiky můžeme dále rozdělit dle věku. Tabulka č. 1. zobrazuje vývoj věkové struktury obyvatelstva v České republice. Počet obyvatel ve věku 0-14 klesá od roku 1995 do roku 2018. Klesla přesně o 2,4 %. V současné době sledujeme malý nárůst této složky. Do budoucna se ale počítá spíše s poklesem. Poté tu máme obyvatele ve věku od 15-64. Zde vidíme nárůst od roku 1995 do roku 2005, kdy počet obyvatel v tomto věku byl na svém vrcholu. Poté vidíme pokles od roku 2005 do roku 2019 o 7 %. Může za to celkové stárnutí českého obyvatelstva, které může v blízké budoucnosti zásadně ovlivnit ekonomiku. Poslední složkou jsou obyvatele starší 65 let. Zde vidíme nárůst od roku 1995 do roku 2019 přesně o 6,6 %. (Ústava ČR, 2022)

Tabulka 2

Věková struktura populace – hlavní věkové skupiny

Populace (v %)	1995	2000	2005	2010	2015	2018	2019
0–14	18,3	16,2	14,6	14,4	15,4	15,9	16,0
15–64	68,4	69,9	71,1	70,1	66,3	64,5	64,1
65 a více	13,3	13,9	14,2	15,5	18,3	19,6	19,9
Celkem	10 321 344	10 232 027	10 251 079	10 532 770	10 578 820	10 649 800	10 693 939

Pozn.: K 31. 12. daného roku.

Zdroj: Český statistický úřad

Geografická Charakteristika ČR

Česká republika je zemí nacházející se v samotném srdci Evropy, přičemž její sousedy tvoří Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko. Její území má rozlohu téměř 79 tisíc kilometrů čtverečních a spojuje historické regiony Čechy, Morava a Slezsko s krajskými centry Praha, Brno a Ostrava. Hlavním (a zároveň největším) městem je Praha. Mezi další významná města můžeme řadit Plzeň, České Budějovice, Olomouc, Hradec Králové a další. (Sváček, 2016)

Krajinně na tomto území dominují vrchoviny a středně vysoké hory, kterými jsou Krušné hory na severozápadě, Krkonoše a Orlické hory na severu, Beskydy na východě, Karpaty na

Jihovýchodě, Šumavské hory na jihu a jihozápadě a Český les na západě. Česká republika se zároveň nachází na území tzv. Českomoravské pahorkatiny, která je rozvodím mezi Labem a Dunajem. Územím České republiky protéká Labe. Dalšími vodními toky zde jsou například Vltava (délka 440 km) nebo Dyje na Moravě. (Borecký, 2019)

Kromě výše uvedeného je třeba zdůraznit i rozmanitost české krajiny, kde můžeme najít jak široká údolí s hustou sítí řek a jezer, ustupujících hustým lesům, kopcům a horským pásmům, které udržují odvěkou svěžest a chlad krápníkových jeskyní. Právě tato rozmanitost dala základ léčivým minerálním vodám, na které je Česká republika velmi bohatá a které daly možnost vzniku tradice lázeňství a jejich letoviskům, které tvoří Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně. Ty tvoří tzv. zlatý trojúhelník českého zdraví (Sváček, 2016)

Měna

Peněžní jednotkou České republiky je česká koruna (Kč). V oběhu můžeme nalézt 2 druhy, mince a bankovky, kdy nominální hodnotu mincí najdeme v hodnotách 1, 2, 5, 10, 20 a 50 Kč a bankovek v hodnotách 100, 200, 500, 1 000, 2 000 a 5 000 Kč (Moneta money bank, 2022).

6.2 Přehled ekonomiky České republiky

V ekonomice České republiky můžeme z hlediska historie najít významný milník v polovině 19. století, kdy patřila (tehdy ještě) československá ekonomika k jedněm z nejprůmyslověji orientovaných ekonomik v celé Evropě. Její průmyslový rozvoj pokračoval i ve 20. století. Po Sametové revoluci v roce 1989 byly v zemi provedeny rozsáhlé ekonomické reformy, které byly založeny na

- kupónové privatizaci podniků
- přilákání zahraničních investorů
- liberalizace ceny a zahraničního obchodu
- devalvaci české koruny

(Helísek, 2012)

V důsledku těchto reforem došlo ke zvýšení průmyslové výroby a zvýšila se míra investic. (Helísek, 2012)

Jak bylo řečeno, z historického hlediska je Česká republika silně průmyslově orientována a tuto orientaci si přenesla i do současnosti. Průmysl v České republice tvoří přibližně 40 %

národního důchodu, přičemž v průmyslu převažuje soukromý sektor (85 % v roce 2021). Nejrozvinutějšími odvětvími jsou strojírenství, kovoobrábění, elektrotechnika a chemický průmysl, ale i textilní a oděvní průmysl. (Helísek, 2012).

Naproti tomu mezi nejméně zastoupená odvětví patří zemědělství, které se na českém HNP podílí z cca 4,5 %. Toto odvětví zaměstnává 5,5 % populace a spadá pod něj masná a mléčná produkce, rostlinná produkce, rybolov, vinařství a pivovarnictví (které lze zároveň považovat za velmi rozvinuté). Zemědělství na státní úrovni plně zásobuje obyvatelstvo zemědělskými a živočišnými produkty a také vyváží produkty do ostatních evropských zemí. (Helísek, 2012).

Z hlediska obecného bohatství můžeme Českou republiku považovat za jednu z nejbohatších zemí Evropy. Zároveň ji můžeme považovat za jednu z nejprůmyslovějších a s nejnižším podílem zemědělství na HDP. Podle údajů z roku 1997 činil HDP na hlavu v České republice 5050 USD (pro srovnání: v Maďarsku to činilo 4415 USD/obyvatele a v Polsku 3512 USD/obyvatele). Mezi postkomunistickými státy je Česká republika v současnosti v životní úrovni na druhém místě za Slovinskem. (Helísek, 2012).

Sektor služeb a průmyslu

Do takzvaného sektoru služeb neboli terciálního sektoru patří například obchod a zprostředkování, transport, doprava a přeprava nebo skladování a také cestovní ruch. (Helísek, 2012)

Obchodní služby

Vzhledem k tomu, že se Česká republika stala významnou lokalitou pro poskytování služeb kombinovaného obchodu, je toto odvětví nyní jedním z nejrychleji rostoucích v zemi. Aktuálně je v něm zaměstnáno přes 75 tisíc lidí a v blízké budoucnosti se očekává překročení hranice 100 tisíc lidí. Česká republika nabízí několik atraktivních lokalit pro služby – kromě Prahy a Brna míří stále více firem do měst jako Ostrava a Olomouc. (Helísek, 2012).

Pro Českou republiku je typické, že má rozvinutý vzdělávací systém, zaměřený na uspokojování potřeb konkurenceschopné ekonomiky. Ročně dokončí vzdělání více než 37 tisíc mladých odborníků na 189 fakultách vysokých škol v oblasti financí, ekonomiky, práva a ICT. Zároveň jsou tito studenti povinni studovat alespoň jeden cizí jazyk, přičemž některé vysoké školy vyžadují studium dvou cizích jazyků. Nejoblíbenějším jazykem je angličtina, následovaná němčinou a francouzštinou. (Helísek, 2012)

Pokročilé inženýrství

Od počátku 20. století je strojírenství jedním ze základních kamenů české ekonomiky. Stabilní ekonomické prostředí, vysoká úroveň výrobních a technologických znalostí a pokročilé výzkumné a vývojové programy pomáhají vytvářet optimální klima pro podnikání a další rozvoj. Český strojírenský sektor zaměstnává přes 126 tisíc pracovníků, přičemž zhruba 85 % z nich jeho výrobků je vyvážena do zahraničí. Zároveň více než 5 tisíc strojírenských firem vyrábí i ty nejsložitější komponenty, čímž se české strojírenství staví na úroveň nejvyspělejších průmyslových ekonomik světa. Strojírnost jako takové je jedním ze tří nejvýznamnějších průmyslových odvětví v České republice. (Český statistický úřad, 2019)

Podle statistik EU je Česká republika schopna nabídnout 40-60 % úsporu práce ve srovnání se západní Evropou a Spojenými státy americkými při srovnatelně stejné produktivitě práce. Zároveň dokončí každý rok studium více než 3500 absolventů strojírenství, čímž pomáhá uspokojit rostoucí poptávku ze strojírenského sektoru. (Český statistický úřad, 2019)

Průmysl

Jak už bylo řečeno, většina české ekonomiky je založena na průmyslu. Průmysl tvoří necelých 40 % HDP, což je nejvyšší číslo ze zemí Evropské unie. Zároveň průmysl v roce 2021 stoupl o 55,1 % což je nejvyšší nárůst od roku 1993. Růst podpořila hlavně výroba aut. Dobře je zde rozvinuto strojírenství, dále také výroba železa a oceli, kovoobrábění, chemická výroba, elektronika, dopravní zařízení, textil, sklo, zbrojní průmysl, výroba papíru, pivovarnictví, porcelán, výroba pneumatik a další. (ČTK, 2021).

Mezi největší průmyslové podniky, působící na území ČR, můžeme řadit například:

- AGROFERT (holding specializující se na zemědělství, potravinářský a chemický průmysl)
- ŠKODA AUTO (výroba automobilů, vlaků), ČEZ (energetika)
- UNIPETROL (rafinace ropy a petrochemie)
- RWE (výroba elektřiny)
- Hyundai Motor Manufacturing Czech sro (výroba automobilů)

(ČTK, 2021).

Automobilový průmysl

Díky výhodné geografické poloze ve středu Evropy, rozvinuté infrastruktuře a kvalifikované pracovní síle hraje Česká republika významnou roli v automobilovém průmyslu. V přepočtu na počet obyvatel je lídrem ve výrobě autobusů a druhým ve výrobě osobních automobilů. Přestože má země kapacity a zdroje již pro tři velké automobilky – Škoda Auto (skupina Volkswagen), Toyota Motor Manufacturing Czech Republic, s.r.o. a Hyundai Motor Manufacturing Czech a poskytuje výjimečné obchodní prostředí pro dodavatele, je Česká republika připravena posílit svou pozici jednoho z předních evropských center pro automobilový průmysl v oblasti designu, výzkumu a vývoje. Česká republika má staleté tradice ve strojírenství a probíhá zde intenzivní spolupráce s českými univerzitami v oblasti špičkových technologií.

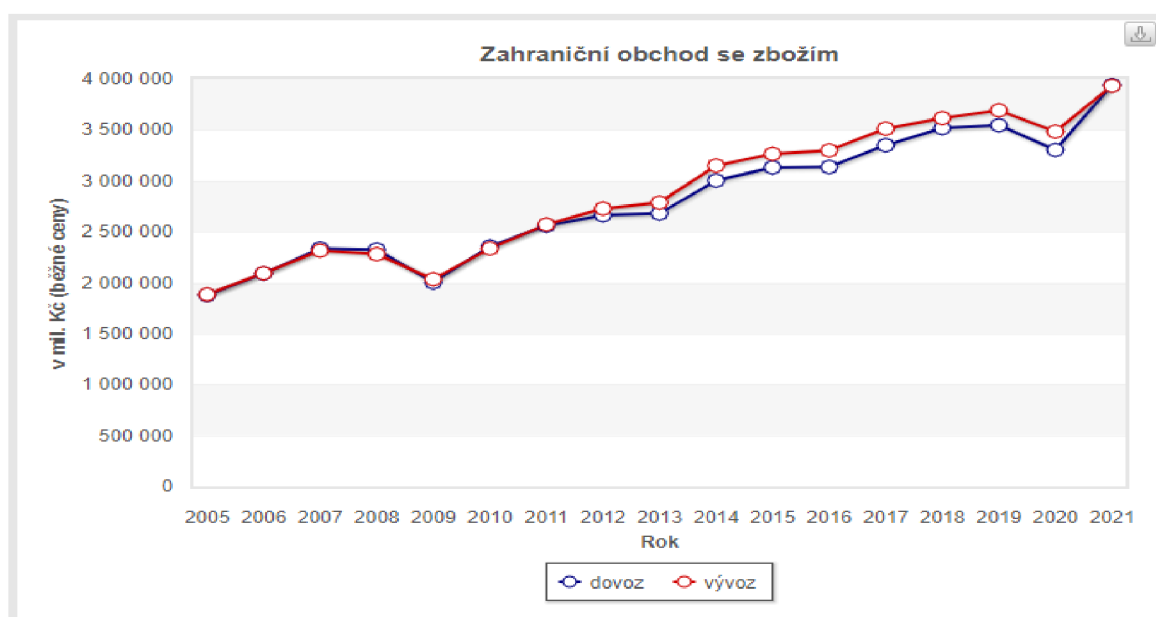
(Svaz průmyslu a dopravy České republiky, 2021)

Zahraníční obchod Česko

Český statistický úřad změnil od roku 2020 doposud používanou terminologii a způsob prezentování údajů. Pod pojmem zahraniční obchod České republiky jsou prezentovány údaje, které jsou založeny na změně vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty (dříve tzv. národní pojetí zahraničního obchodu). Přeshraníční pojetí zahraničního obchodu je prezentováno pod pojmem pohyb zboží přes hranice.

(Český statistický úřad, 2022)

Obrázek 2

(Český statistický úřad, 11.10. 2022)

6.3 Export České republiky

V tabulce číslo 2 lze vidět, že Čína se nenachází ani v top deseti zemích, co se exportu pro Českou republiku týče. Zajímavostí je, že některé z hlavních komodit exportu u České republiky se do Číny exportují přes Německo, takže tato data mohou být lehce zkreslená. Jedná se tzv. o export přes třetí strany. Jednoznačně největším obchodním partnerem pro Českou republiku je Německo, které je na první místě a to s 32 % (62 miliard USD).

Německo	32 % (62 miliard USD)
Slovensko	7,61 % (14,6 miliardy USD)
Polsko	6,23 % (11,9 miliardy USD)
Francie	4,69 % (9,02 miliardy USD)
Rakousko	4,14 % (7,97 miliardy USD)
Nizozemsko	4,07 % (7,83 miliardy USD)
Spojené království	4,04 % (7,77 miliardy USD)
Itálie	3,83 % (7,37 miliardy USD)
Maďarsko	3,3 % (6,35 miliardy USD)
Španělsko	2,48 % (4,77 miliardy USD)

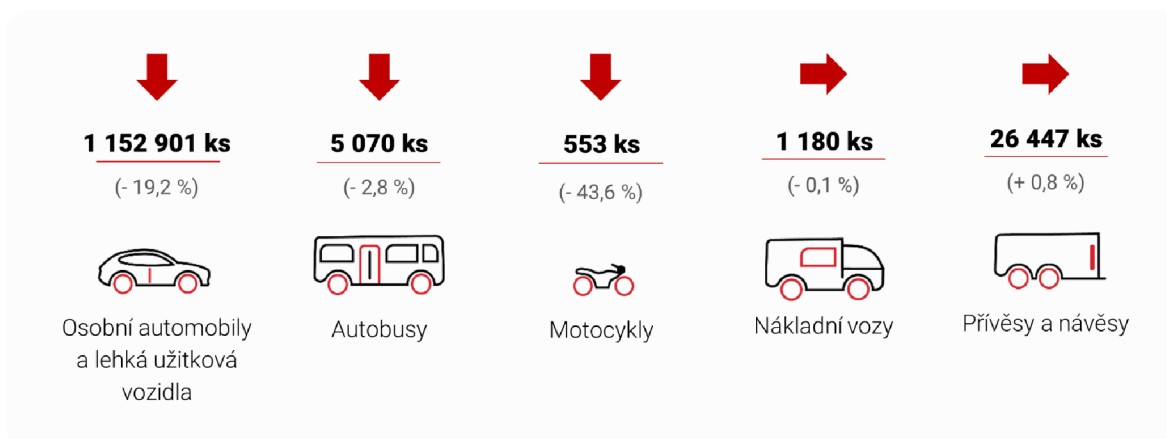
Tabulka č.2

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

Struktura exportu ČR v roce 2020

Struktura exportu z ČR v roce 2020 byla tvořena z 20 % (což činí 39 miliard USD) vývozem jaderných reaktorů a dalších zařízení. Na druhém místě byly s 18,9 % (36 miliard USD) elektrické stroje (zařízení pro záznam a reprodukci) a 18,9 % měla také pozemní vozidla, což jasně ukazuje, že Česká republika je velmi průmyslově založená země, hlavně co se týče automobilového průmyslu. Je nutno ale dodat, že v roce 2020 došlo k velkému poklesu výroby kvůli pandemii koronaviru.

Obrázek 3

Zdroj: (Svaz průmyslu a dopravy České republiky | spcr@spcr.cz | Artio s.r.o.)

Dále jsou na 3,36 % (6,47 miliardy USD) plasty a výrobky z nich. Zde lze vidět obrovský rozdíl oproti výrobě jaderných reaktorů, elektrických strojů a automobilovému průmyslu.

Struktura exportu z ČR v roce 2020 reprezentovaná těmito hlavními komoditními skupinami:	% z celkového exportu
84 – Jaderné reaktory, kotle, mechanická zařízení; jejich části	20 % (39 miliard USD)
85 – Elektrické stroje a zařízení, jejich části; zařízení pro záznam a reprodukci	18,9 % (36 miliard USD)
87 – Pozemní vozidla, jiná než železniční nebo tramvajová kolejová vozidla, a jejich díly a příslušenství	18,9 % (36 miliard USD)
39 – Plasty a výrobky z nich	3,36 % (6,47 miliard USD)
73 – Výrobky ze železa nebo oceli	3,24 % (6,23 miliard USD)
94 – Nábytek; lůžkoviny, matrace, podložky matrací, polštáře a podobný vycpaný nábytek; lampy a osvětlovací zařízení	2,67 % (5,15 miliardy USD)
90 – Optické, fotografické, kinematografické, měřicí, kontrolní, přesné, lékařské	2,06 % (3,96 miliardy USD)
95 – Hračky, hry a sportovní potřeby; díly a příslušenství	2 % (3,85 miliardy USD)
72 – Železné kovy	1,85 % (3,57 miliardy USD)
40 – Pryž, pryž a výrobky z nich	1,84 % (3,54 miliardy USD)

Tabulka č.3

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

6.4 Import České republiky

V tabulce číslo 5 lze vidět, že Čína je na druhém místě, co se importu do České republiky týče. To znamená, že Čína do České republiky dováží mnohem více než Česká republika do Číny. Na prvním místě se nachází Německo s 23 % celkového importu do České republiky to je skoro jedna čtvrtina celkového importu do České republiky. Zajímavé také je, že Čína má podíl 18,1 % (31 miliard USD), což znamená že jen Čína a Německo mají větší podíl na importu do České republiky než 8 dalších zemí v tomto žebříčku.

Německo	23 % (39 miliard USD)
Čína	18,1 % (31 miliard USD)
Polsko	7,87 % (13,5 miliardy USD)
Slovensko	4,09 % (7,02 miliardy USD)
Itálie	4,05 % (6,94 miliardy USD)
Francie	2,9 % (4,98 miliardy USD)
Nizozemsko	2,9 % (4,97 miliardy USD)
Rakousko	2,66 % (4,57 miliardy USD)
Maďarsko	2,59 % (4,44 miliardy USD)
USA	2,5 % (4,3 miliardy USD)

Tabulka č. 4

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

Struktura importu do České republiky v roce 2020

Struktura importu do České republiky v roce 2020 byla tvořena z 21 % (36 miliard USD) elektrickými stroji a dalšími zařízeními. Dále, stejně jako u exportu, tvoří velký podíl jaderné reaktory, kotle, zařízení a mechanická zařízení. (Český statistický úřad, 2022)

Reaktory se v České republice využívají ve velkém k výrobě elektřiny. Dále také k vědeckým a experimentálním účelům. V České republice se nachází 2 jaderné reaktory v jaderné elektrárně Temelín a 4 jaderné reaktory v jaderné elektrárně Dukovany a další 3 jaderné reaktory se nachází v různých vědeckých zařízeních a na fakultě jaderné a fyzikální. (Aleš John, předseda OBK při JE Dukovany, 2017)

Struktura importu do ČR v roce 2020 reprezentovaná těmito hlavními komoditními skupinami:	% z celkového importu
85 - Elektrické stroje a zařízení, jejich části; zařízení pro záznam a reprodukci zvuku, zařízení pro záznam a reprodukci televizního obrazu a zvuku, jejich části a příslušenství	21 % (36 miliard USD)
84 – Jaderné reaktory, kotle, zařízení a mechanická zařízení; jejich části	19,2 % (32 miliard USD)
87 – Pozemní vozidla, jiná než železniční nebo tramvajová kolejová vozidla, a jejich díly a příslušenství	9,29 % (15,9 miliardy USD)
39 - Plasty a výrobky z nich	5,06 % (8,68 miliard USD)
27 - Nerostná paliva, ropa a produkty jejich destilace; bituminózní látky; minerální vosky	3,54 % (6,07 mld. USD)
30 – Farmaceutické produkty	3,45 % (5,92 miliard USD)
72 - Železné kovy	2,93 % (5,03 miliardy USD)
73 - Výrobky ze železa nebo oceli	2,58 % (4,43 miliard USD)
90 - Optické, fotografické, kinematografické, měřicí, kontrolní, přesné, lékařské nebo chirurgické nástroje a přístroje; díly a příslušenství	2,35 % (4,03 miliardy USD)
94 – Nábytek; lůžkoviny, matrace, podložky matrací, polštáře a podobný vycpaný nábytek; lampy a osvětlovací zařízení, jinde neuvedené ani nezahrnuté; světelné značky, světelné značky	1,94 % (3,33 miliardy USD)

Tabulka č. 5

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

Specifika a zajímavosti o České republice

V současné době je Česká republika členem OSN, NATO, OECD, WTO, Rady Evropy, OBSE, EHP, Evropské celní unie, součástí EU, Schengenské zóny a Visegrádské skupiny (Český statistický úřad, 2022)

Podle ministerstva financí může růst HDP České republiky i přes hrozivé důsledky koronavirové krize v roce 2022 dosáhnout 3,1 %. (Weiss, 2022)

Česká republika je jedním z lídrů ve výrobě automobilů na obyvatele v Evropě hned za Slovenskem. Jako součást Československa měla země od počátku 20. století silnou pozici v automobilové technice a ve 21. století se Česká republika zařadila do první dvacítky zemí s více než milionem automobilů za rok. V produkci automobilů je na 6. místě v Evropě (Český statistický úřad, 2022)

Kamenolomy ČR jsou součástí rakouského stavebního syndikátu Bauholding Strabag, který má 500 poboček a kanceláří po celé Evropě s ročním objemem výstavby cca 11 miliard eur, přičemž na místním území se nachází 30 lomů s roční těžbou 500 tisíc tun. (Český statistický úřad, 2022)

Hlavním provozovatelem železniční dopravy jsou České dráhy (ČD), které ročně přepraví asi 180 milionů cestujících. Mezi provozovateli železniční nákladní dopravy je na pátém místě. (Český statistický úřad, 2022)

7 Čína

Čína má celosvětové prvenství v exportu a je nejlidnatější zemí světa. Je známá také díky své bohaté historii a jedinečné kultuře.

7.1 Charakteristika Číny

Čínská lidová republika (častěji označována zkráceným názvem Čína, zkratka ČLR), je asijský stát s bohatou historií a mimořádnou kulturou. Nachází se v oblasti střední a východní Asie a země jako taková je rozdělena na provincie (celkem 23), autonomní oblasti (celkem 5). Zároveň v případě Číny rozlišujeme i tzv. města centrální podřízenosti (celkem 4). V Číně je administrativní systém uspořádán tak, že celá země je rozdělena na města centrální podřízenosti, autonomní oblasti a provincie. Města centrální podřízenosti jsou rozsáhlá území, která zahrnují městskou zónu a její předměstí. V Číně jsou jen čtyři: Peking, Chongqing, Šanghaj, Tianjin. Zajímavým faktem je, že v současnosti je za provincii Číny považován i Tchaj-wan, který je mnohými státy (i sebou samým) považován za autonomní, nezávislý stát (Kironská 2021).

Čínu lze směle nazvat zemí kontrastů, a to nejen proto, že se na jejím území nachází současně celkem 7 klimatických pásem najednou, ale i pro její pestrou krajinu a městskou různorodost. V jedné a téže zemi se nacházejí taková megaměsta jako Hong-Kong, Šanghaj nebo Peking a spolu s nimi i rajské zahrady Suzhou (lidově nazývané „čínské Benátky“) nebo Si-an. Tomuto rozvoji velkoměst a různých, vnitroměstských a vzájemně rozdílných kultur, velmi napomáhá původní kultura země, která vznikala po století a po tu celou dobu se formovala do podoby, jaké ji známe dnes. (Rutherford, 2022)

Čína je s přibližnou rozlohou 9,6 milionů kilometrů čtverečních jednou z největších zemí světa (pro lepší představu lze uvést fakt, že tato rozloha činí přibližně 6,5 % rozlohy zeměkoule). Tato rozloha z ní činí 4. největší zemi, hned po Rusku, Kanadě a Spojených Státech Amerických. (Rutherford, 2022)

Hlavním městem Číny je Peking, ve kterém nyní žije přibližně 17,5 milionů obyvatel. Zajímavým faktem je, že dle archeologů město, na jehož základech moderní Peking stojí, bylo založeno již v 5. století před našim letopočtem (Kironská 2021).

Úřední jazyk

Úřední jazykem je čínština, která patří do čínsko-tibetské jazykové rodiny. Jazyky Číny jsou jazyky, kterými mluví uznávaných 56 etnických skupin. Jazyky Číny jsou známé jako Zhongyu (tradiční čínština) a jejich studium je v Číně samostatnou akademickou disciplínou. Zhongyu pokrývá 8 primárních jazykových rodin, morfologicky a foneticky různorodých a je vzájemně srozumitelný. Mezi jazyky nejvíce studované a podporované státem patří čínština, mongolština, tibetština, ujurština a čuangština. Čína má podle Ethnologue 292 živých jazyků a jeden zaniklý jazyk (Jurčen). (Rutherford, 2022)

Standardní čínština (v Číně známá jako Putonghua) je oficiálním národním jazykem používaným na pevnině. Několik dalších autonomních oblastí má další úřední jazyky. Například tibetština má oficiální status v rámci Tibetské autonomní oblasti, zatímco mongolština má oficiální status ve Vnitřním Mongolsku. Čínské jazykové zákony se nevztahují ani na Hongkong, ani na Macao, které mají také jiné úřední jazyky než zbytek Číny. (Zhao E'nuo, Wu Yue, 2020)

Hlavním náboženstvím v Číně je tzv. lidové náboženství které tvoří 21,9 % celkového náboženství v Číně. Na druhém místě je buddhismus s 18,2 %. Další je křesťanství s 5,1 % a islám s 1,8 %.

(Kironská 2021).

Státní struktura Číny a nadnárodní organizace

Podle aktuální ústavy ČLR, rozlišujeme funkci prezidenta (aktuálním prezidentem je Si Ťin-Pching), který je tradičně též generálním tajemníkem Komunistické strany Číny. (Sinopsis, 2021)

Kromě prezidenta/generálního tajemníka funguje ve státní struktuře Číny i parlament (též nazývaný Národní lidový kongres), který tvoří 2 979 poslanců, kteří jsou voleni na 5 let regionálními lidovými kongresy. Co se politického a ideologického směru týče, tak již od roku 1949 až dosud je výhradní stranou Komunistická strana. (Rutherford, 2022)

Co se členství v nadnárodních organizacích týče, Čína je členem většiny významných organizací (především těch obchodního zaměření). Za všechny lze vyjmenovat například OSN, APEC, G20, WTO nebo SCO a BRICS. Zároveň, jelikož se jedná o světovou velmoc, je členem Rady bezpečnosti OSN. (Sinopsis, 2021).

7.2 Přehled Čínské ekonomiky

V 70. letech nastal moment, kdy se Čína vzdala modelu uzavřené, centralizované ekonomiky a stala se více tržně orientovanou, díky čemuž postupně rostl její význam na světovém poli obchodu. Důkazem toho může být fakt, že se v roce 2010 stala největším exportérem na celém světě, nebo že je od prosince 2014 první ekonomikou světa dle HDP (PPP). Zároveň je světovým lídrem ve výrobě automobilů a spotřebitelské poptávce po nich. Její dominantní pozici na světovém trhu dále upevňuje fakt, že má největší zlaté a devizové rezervy na světě. (Bejkovský, 2021))

Důležitou roli, která přispěla k takovému rozmachu tamní ekonomiky, sehrály různé reformy, které začaly různým způsobem přispívat právě k onomu přechodu na tržně orientovanou ekonomiku. Mezi tyto reformy řadíme:

- fiskální decentralizaci
- zvýšení autonomie státních podniků
- růst soukromého sektoru
- rozvoj akciových trhů a moderního bankovního systému
- otevření ekonomiky zahraničnímu obchodu, investicím a mnoho dalšího

(Rutherford, 2022)

Zajímavým faktem je, že v posledních letech Čína zvýšila svou podporu státním podnikům v odvětvích, která jsou pro ni důležitá a jsou považována za odvětví důležitá pro tzv. „ekonomickou bezpečnost“, jejichž cílem je zajištění toho, aby země byla globálně konkurenceschopná. Po letech navázání čínské národní měny na americký dolar přešla Čína v červenci 2005 na systém směnných kurzů s odkazem na koš měn. Od poloviny roku 2005 do konce roku 2008 bylo kombinované zhodnocení domácí měny vůči americkému dolaru více než 20 %, ale směnný kurz zůstal prakticky navázán na dolar od vypuknutí globální finanční krize až do června 2010, kdy Peking umožnil obnovení postupného posilování a rozšiřování denního obchodování. (Bejkovský, 2021)

Nesmíme opomenout fakt, že právě restrukturalizace čínské ekonomiky a zvýšení efektivity přispěly od roku 1978 k více než desetinásobnému růstu HDP. Ve srovnání s paritou kupní síly (PPP), která reguluje cenové rozdíly, byla Čína v roce 2013 po USA druhou největší ekonomikou světa a již v roce 2001 předstihla Japonsko. Nutno podotknout, že dolarová hodnota čínských zemědělských a průmyslových produktů převyšuje hodnotu služeb v USA, přičemž v oblasti služeb je Čína druhá, právě za USA. (Rutherford, 2022)

Kromě růstu ekonomické síly musí ovšem Čína čelit mnoha ekonomickým problémům. Třeba tomu, že hospodářský rozvoj roste rychleji v pobřežních regionech než ve vnitrozemí (prohlubuje se ekonomická disparita mezi těmito oblastmi) a do roku 2011 se více než 250 milionů migrujících pracovníků přestěhovalo do městských oblastí za práci. (Bejkovský, 2021)

Dalším významným problémem pro čínskou ekonomiku je jeden z důsledků politiky kontroly obyvatelstva (politika jednoho dítěte), který způsobuje, že Čína je jednou z nejrychleji stárnoucích zemí na světě. (Bejkovský, 2021)

Zároveň zde existuje dlouhodobý problém s ovzduším a jeho kvalitou a s tím souvisejícím zhoršováním životního prostředí (zejména právě znečištění ovzduší, eroze půdy a pokles podzemních vod, zejména na severu). S těmito problémy souvisí fakt, že Číně dochází orná půda a neobnovitelné zdroje energií (zejména uhlí a ropy). Na ten se snaží čínská vláda reagovat rozšířením kapacit obnovitelných zdrojů energie a přesedlání na jiné zdroje, například jadernou nebo alternativní energii. (Rutherford, 2022)

Všechny výše uvedené faktory (a mnoho dalších) způsobuje zpomalení růstu čínské ekonomiky (což je z pohledu Číny nežádoucí). Mezi další faktory, které tomu přispívají, můžeme dále řadit:

- narůstání dluhů, vzniklých v důsledku půjček na pohonné hmoty
- stimulační programy
- výrobní kapacity (nadměrné x podměrné)
- neefektivní alokace kapitálu ze státních bank a pomalé oživení ekonomik čínských obchodních partnerů.

(Bejkovský, 2021)

Jako odpověď na tyto negativní efekty byl tamní vládou v březnu 2011 přijat 12letý regulační plán, který stejně, jako výsledky třetího plenárního zasedání Komunistické strany v listopadu 2013, silně zdůrazňoval význam a nutnost pokračování ekonomických reforem a potřebu zvýšit domácí spotřebu, aby byla budoucí ekonomika čím dál méně závislá na fixních investicích, exportech a těžkém průmyslu. Čína však k těmto cílům pokročila jen velmi okrajově, přičemž nová vláda Si Ťin-Pchinga signalizuje větší ochotu provádět reformy, které se zaměřují především na dlouhodobý ekonomický rozvoj Číny včetně toho, že dává trhu rozhodující roli při alokaci zdrojů. (Sinopsis, 2021).

7.3 Export Číny

Export z Číny činil v roce 2020: 2,59 bilionu dolarů. V číselném vyjádření byl nárůst dodávek zboží z Číny o 3,68 % vyšší ve srovnání s rokem 2019: Vývoz zboží vzrostl o 92 miliard USD (v roce 2019 bylo z Číny dodáno zboží v hodnotě 2,49 bilionu USD).

V tabulce č. 7 vidíme že Čína nejvíce exportuje do USA. Poté následuje Hongkong, který je ale nyní již součástí Číny a Japonsko.

USA	17,4 % (452 miliard USD)
Hongkong	10,5 % (272 miliard USD)
Japonsko	5,5 % (142 miliard USD)
Vietnam	4,39 % (113 miliard USD)
Jižní korea	4,34 % (112 miliard USD)
Německo	3,35 % (86 miliard USD)
Nizozemsko	3,04 % (79 miliard USD)
Velká británie	2,8 % (72 miliard USD)
Indie	2,57 % (66 miliard USD)
Ostatní asijské země	2,32 % (60 miliard USD)

Tabulka č.6

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

TOP 5 zboží vyvezeného z Číny v roce 2020

Zde je zajímavé právě 4 místo které patří elektronickým integrovaným obvodům. Čína se snaží investovat do tohoto odvětví nemalé peníze i přesto se zatím Číně nepodařilo dosáhnout úplné soběstačnosti a zatím ani nevypadá, že by toho Čína v blízké době dosáhla. Zde Čína soupeří hlavně s USA. Nejnovější zprávou týkající se právě integrovaných obvodů je, že americké ministerstvo obchodu vydalo novou sadu exportních omezení s mimořádným vlivem na výrobu a vývoj pokročilých obvodů v Číně.

TOP 5 zboží vyvezeného z Číny v roce 2020	% z celkového exportu
Počítačové stroje a jejich jednotky; magnetické nebo optické čtečky	7,23 % (187 miliard USD)
Vysílací přístroje pro rozhlasové nebo televizní vysílání, též přístroje pro příjem, záznam nebo reprodukci; televizní kamery, digitální fotoaparáty a videokamery	7,22 % (187 miliard USD)
Elektronické integrované obvody.	4,56 % (118 miliard USD)
Ostatní hotové výrobky, včetně oděvních vzorů.	2,13 % (55 miliard USD)

Tabulka č.7

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

7.4 Import Číny

Celkový import do Číny činil v roce 2020: 2,05 bilionu dolarů. Pokles dodávek zboží do Číny v číselném vyjádření činil 0,645 %. Ve srovnání s rokem 2019: Dovoz zboží se snížil o 13,3 miliardy USD (v roce 2019 bylo do Číny dovezeno zboží v hodnotě 2,07 bilionu USD).

V tabulce č. 9 můžeme vidět, že největším dovozce do Číny jsou ostatní asijské země. Jako ostatní asijské země se počítá například Uzbekistán, Arménie, Ázerbájdžán nebo třeba Gruzie. Druhým největším importérem do Číny je Japonsko. Třetím Jižní Korea. Největší zajímavostí této tabulky je určitě to, že zatím co USA je pro Čínu až čtvrtým největším dovozcem, Čína nejvíce exportuje do USA

Ostatní asijské země	9,76 % (200 miliard USD)
Japonsko	8,5 % (174 miliard USD)
Jižní Korea	8,4 % (172 miliard USD)
USA	6,61 % (135 miliard USD)
Ostatní (skrytí partneři)	6,19 % (127 miliard USD)
Austrálie	5,58 % (114 miliard USD)
Německo	5,12 % (105 miliard USD)
Brazílie	4,09 % (84 miliard USD)
Vietnam	3,81 % (78 miliard USD)
Malajsie	3,63 % (74 miliard USD)

Tabulka č.8

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

Top 5 zboží dovezeného do Číny v roce 2020

První místo v top 5 dovezeného zboží je zajímavé tím, že Čína se snaží právě v odvětví integrovaných obvodů velmi osamostatnit, ale i tak právě největší procento a objem importu do této země v roce 2020 patří elektronickým integrovaným obvodům. To jen dokazuje zatím nedokonalý vývoj tohoto odvětví v Číně a velkou závislost na zemích jako je USA nebo Japonsko.

TOP 5 zboží dovezeného do Číny v roce 2020:	% z celkového exportu
Elektronické integrované obvody.	17 % (351 miliard USD)
Surové oleje	8,57 % (176 miliard USD):
Železné rudy a koncentráty	5,78 % (118 miliard USD):
Osobní automobily a jiná motorová vozidla určená především pro přepravu osob	2,18 % (44 miliard USD)
Ropné plyny a jiné plynné uhlovodíky.	2,04 % (42 miliard USD)

Tabulka č. 9

Zdroj: (Annual International Trade Statistics By Country, 2021)

8 Komparativní analýza

Komparativní analýza se bude zabývat porovnáním jednotlivých zemí a jejich exportu a importu v roce 2020. První komparace bude provedena pro Českou republiku, a to poměr exportu a importu a následně se bude porovnávat poměr exportu a importu Číny. Druhá komparativní analýza bude porovnávat poměr celkového export a importu Česka oproti Číně. Následně bude přepočítán export a import obou zemí na počet obyvatel.

8.1 Česko a Čína Export a Import 2020

Česká republika export / import

Největším obchodním partnerem pro Českou republiku je na první pohled Německo, které nejen v roce 2020 zaujímá první místo jak v exportu tak importu. Zajímavostí na tomto grafu je, že Čína je na druhém místě, co se importu do České republiky týče, ale není ani v top deseti zemích pro Českou republiku v exportu.

Graf 1

Čína Export / import

Na obou grafech jasně vidíme že obě země mají větší export, jak import, což znamená, že obě země více vyváží.

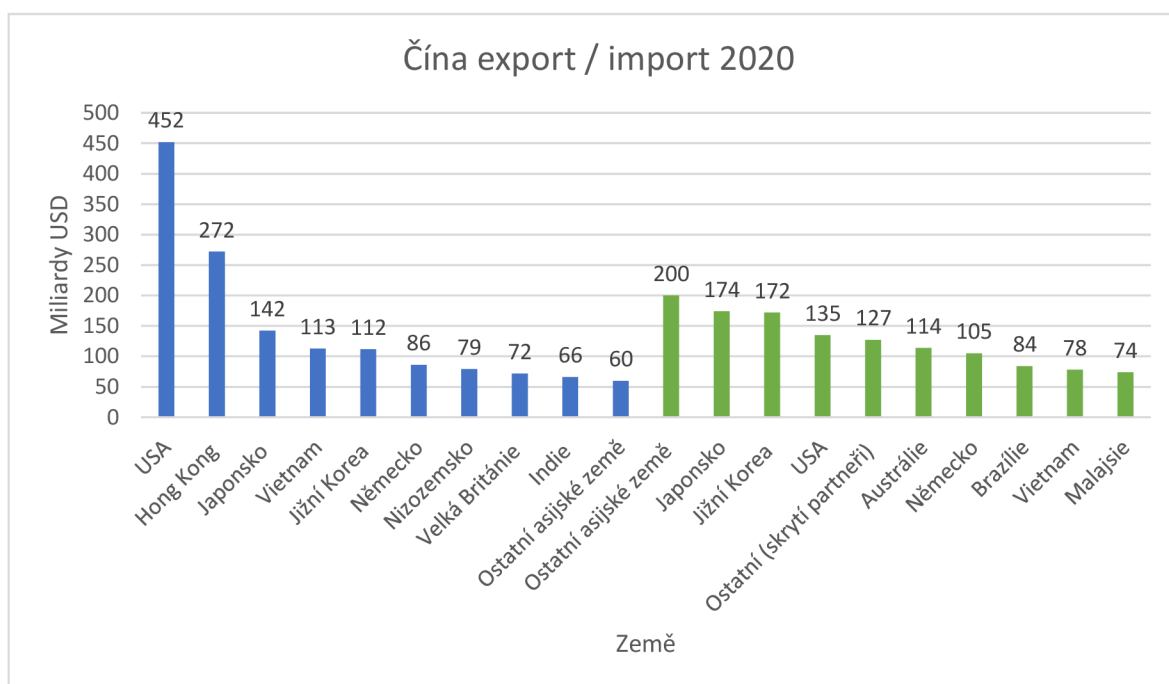
Obchodní bilance s kladným saldem, kdy vývoz převyšuje dovoz a je přebytek zahraničního obchodu, se nazývá aktivní obchodní bilance.

Jedním z nejdůležitějších trendů v moderní světové ekonomice je rychlý hospodářský růst v rozvojových zemích. Hlavním důvodem tohoto růstu je mezinárodní obchod.

Podíl rozvojových zemí na mezinárodních komoditních trzích se v posledních letech zvýšil, přičemž dvě třetiny světového dovozu nepalivových komodit pocházejí z rozvinutých zemí. Zároveň rychlý růst ekonomik Číny, který měl velký vliv na další rozvojové země, proměnil jihovýchodní Asii v nové místo růstu světové ekonomiky.

Růst průmyslové výroby v těchto asijských zemích je vysoce závislý na dovážených palivech a průmyslových surovinách, což vysvětluje jejich úzký vztah k dalším rozvojovým zemím. V důsledku toho, mají změny v dynamice jejich růstu významné důsledky pro směnné relace a příjmy z vývozu ostatních rozvojových zemí. Vzhledem k velikosti čínské ekonomiky a specifické povaze spotřeby v těchto zemích, mají změny ve struktuře a objemu jejich nabídky a poptávky silný dopad na charakter světového obchodu. Dopad čínského růstu na mezinárodní komoditní trhy a globální obchodní toky se projevuje již dnes.

Graf 2

8.2 Čína a Česko porovnání Export a Import 2022

Export Česká republika a Čína rok 2020

Zajímavostí na tomto grafu je že ani Česká republika ani Čína nemají v deseti největších zemích kam exportují druhý stát. Například pro Českou republiku je Čína až 18 největším obchodním partnerem.

Graf 3

Import Česká republika a Čína rok 2020

Export a import Česka a Číny se nedá porovnávat, protože jsou to velmi odlišné státy. Jak z hlediska geografického, tak z hlediska ekonomického. Proto jsem se rozhodl převést import a export celkově země převést na počet obyvatel.

Pokud převedeme celkový export Česka a Číny na počet obyvatel vyjde nám, že celkový export Česka na jednoho obyvatele vychází 17 943,93 Kč a import 15 981,31 Kč zatím co celkový export Číny na jednoho obyvatele je pouze 1 847,36 Kč a import 1 462,20 Kč. Z tohoto jasně vyplývá, že Česko sice má několikanásobně menší export a import, ale pokud tyto čísla převedeme na počet obyvatele vidíme jasnou převahu českého export a importu. U importu se dokonce můžeme bavit o čísle až 10x větším u Česka jak u Číny.

Graf 4

8.3 Export a import ČR v letech 2010,2015 a 2020

Export Česká republika

Graf č. 5 bude přidán i v přílohách kde bude lépe přehledný.

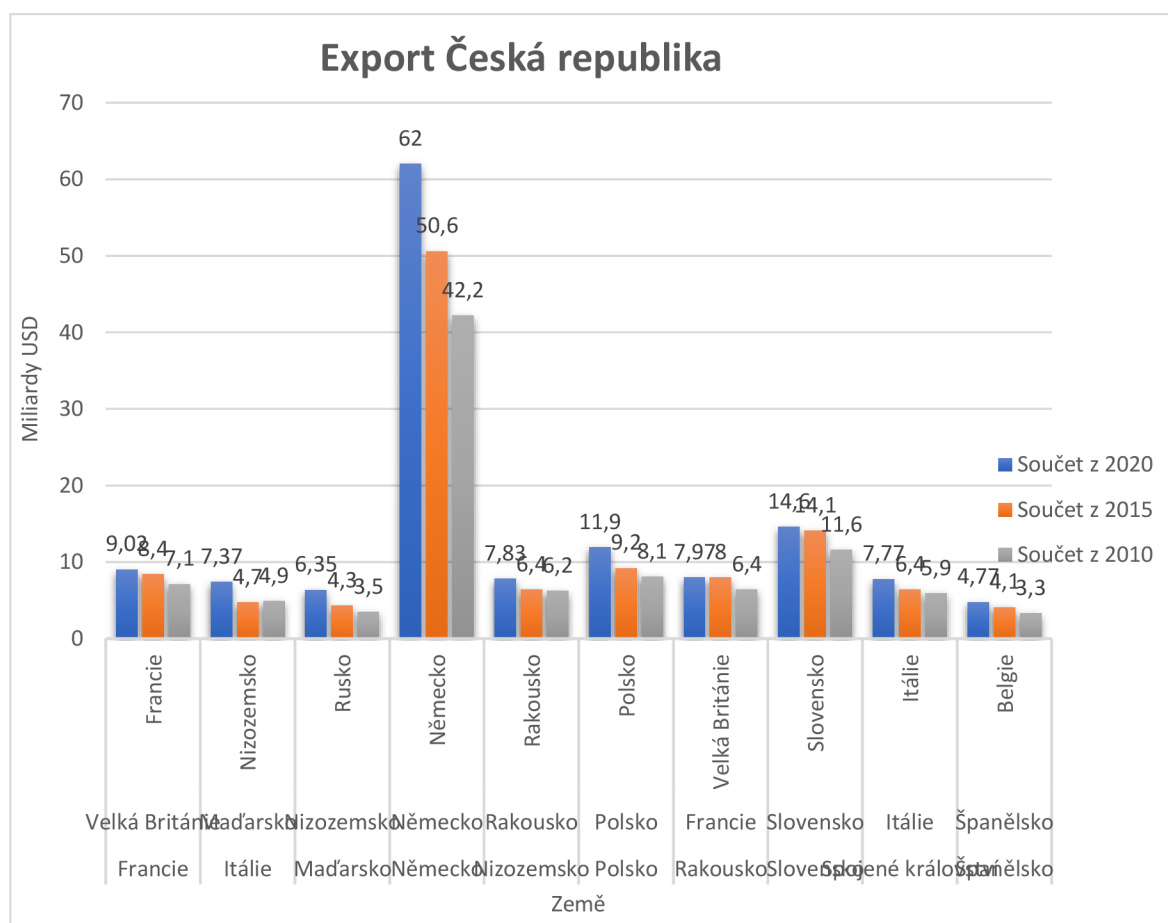
Německo

Německo je již dlouhodobě naším největším obchodním partnerem. Na Německý trh putuje přibližně 31 % našeho export. Téměř 60 % českého vývozu do Německa tvoří motorová vozidla a elektrotechnické výrobky či různé další stoje.

Čína

Jak jistě můžeme vidět na grafu se Čína nenachází. Čína se nacházela, až na 17 místě co se exportu České republiky týče v roce 2020. Pravděpodobně největším důvodem takto malého exportu do Číny je malý trh České republiky oproti největším obchodním partnerům Číny jako je například USA nebo Japonsko.

Graf 5

Import Česká republika

Graf č. 6 bude přidán i v přílohách kde bude lépe přehledný.

Německo

Z německá pochází 23 % našeho celkového dovozu. Jak vidíme na obou grafech Německo si dlouhodobě drží 1. místo v importu, ale také v exportu.

Klíčovou stránka vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Německem je automobilový průmysl.

Čína

V importu je Čína na druhém místě. Česko z Číny vyveze až 10x více než do Číny doveze je ale třeba brát na vědomí, že tyto data jsou značně ovlivněni reexporty. Jen přes Německo do Číny vyvezeme 2x více než ukazují oficiální statistiky.

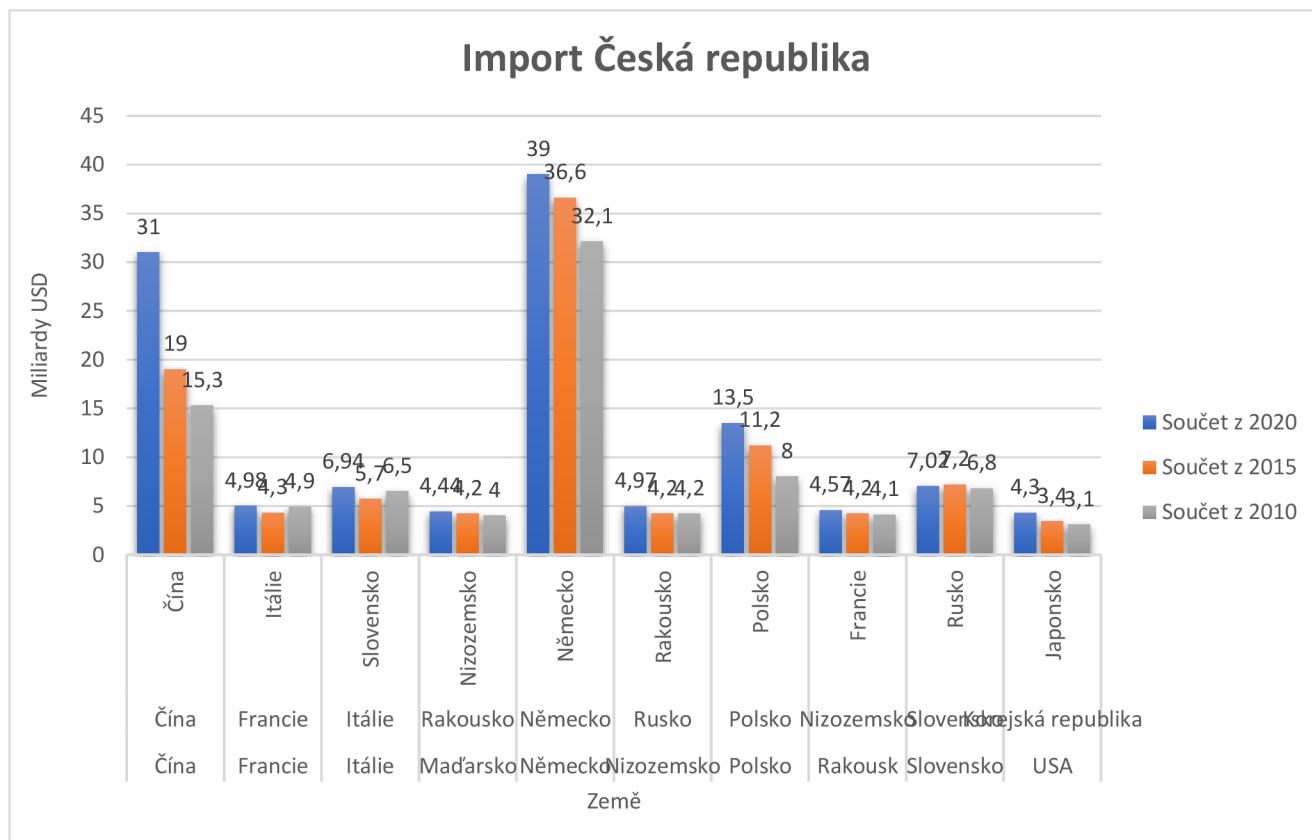
Atraktivita Číny pro zahraniční investice a obchod roste den ode dne kvůli obrovským příležitostem supervelkého trhu země. Jak už bylo řečeno, populace Číny přesahuje 1,4 miliardy lidí a středně příjmová skupina má více než 400 milionů lidí. Rozsah a potenciál růstu čínského spotřebitelského trhu je bezkonkurenční. Navíc se zdravým podnikatelským prostředím a komplexními výhodami, jako je moderní průmysl, vyspělá infrastruktura a bohaté lidské zdroje, bude atraktivita Číny pro zahraniční investice nadále růst. Podle studie finančního konglomerátu HSBC plánuje 97 % dotázaných společností pokračovat ve zvyšování investic v Číně. Vedoucí představitelé mnoha amerických podniků také uvedli, že budou v příštích 10 letech pokračovat ve zvyšování kapitálových investic v Číně.

Slovensko

Naším druhým největším partnerem, co se týče exportu je již dlouhodobě Slovensko. Co se, ale týče importu, Slovensko ztrácí na Čínu, a dokonce i na Polsko už nejméně 10 let.

Největším partnerem Slovenska z hlediska importu a exportu je Německo, Česko a ostatní EU státy. Samozřejmě se mezi velkými partnery Slovenska nachází Čína.

Graf 6

8.4 Export a import Čína v letech 2010,2015 a 2020

Export Čína

Graf č. 8 bude přidán i v přílohách kde bude lépe přehledný.

USA

Na grafu exportu jasně vidíme, že jednoznačně největším odběratelem čínských výrobků je USA a to i přes clo, které bylo na Čínu uvrženo.

Dne 22. března 2018 podepsal americký prezident Donald Trump exekutivní příkaz uvalující 25 % clo na zboží z Číny. Omezení, která se týkají produktů v celkové hodnotě 60 miliard dolarů, poškodí především výrobce a dodavatele elektroniky a dalších IT produktů.

„Za poměrně krátkou dobu jsme v naší zemi ztratili 60 000 továren. Byly uzavřeny, pozastaveny, zničeny. Nejméně 6 milionů pracovních míst bylo zrušeno a nyní se začínají vracet. Když si účtují 25 % za export auta a my účtujeme 2 % za import auta do USA, je to

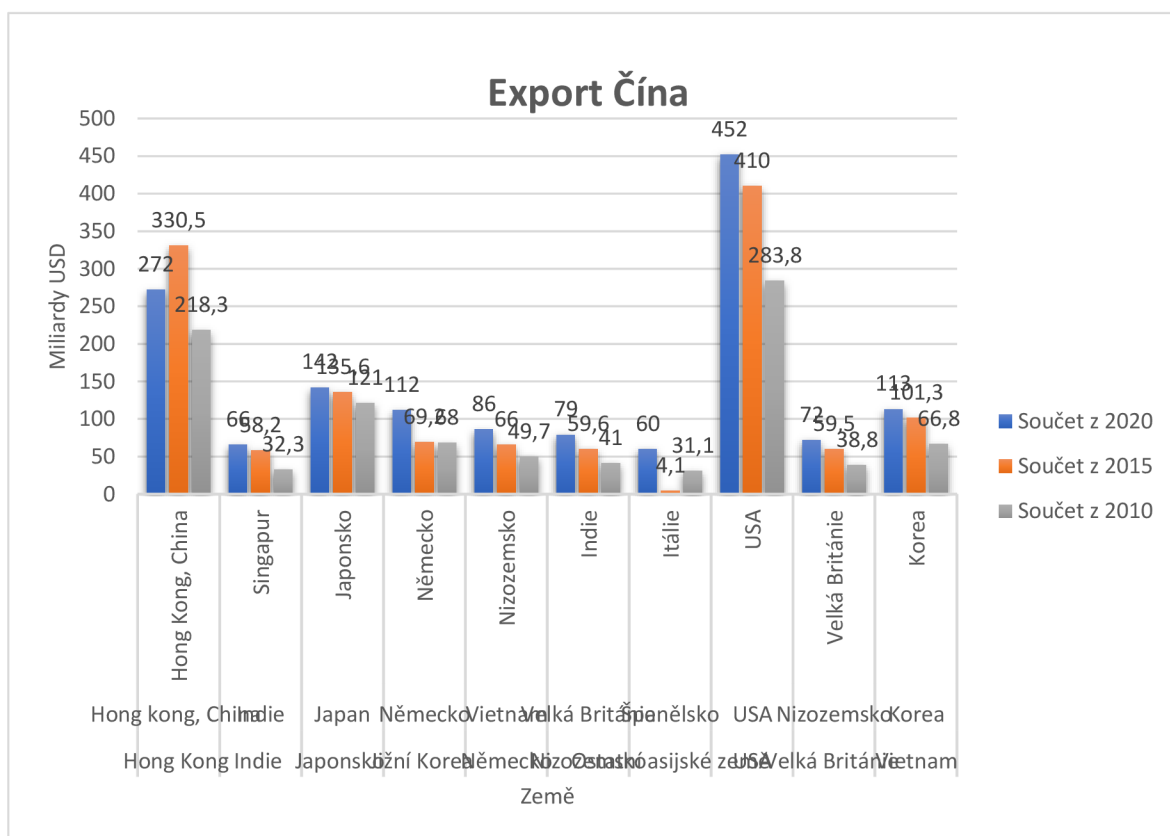
špatně. Takto Čína přestavěla svou ekonomiku. Obrovské peníze, které platíme od založení WTO,“ řekl Trump. I přesto lze vidět, že zboží z Číny je v Americe stále populární. Dokonce export v roce 2020 je větší jak v roce 2015.

Hongkong

Hongkong je samostatným a rovnocenným členem Světové obchodní organizace, má vlastní měnu, obchodní politiku a finanční regulaci.

Hongkong díky tomu jako vstupní brána propojuje dva radikálně opačné politické systémy – komunistický čínský a demokratický západ. Tím jim umožňuje obchod mezi sebou. Tento obchod umožňuje díky tomu, že zajišťují bezpečnost peněz, bezpečnou konkurenci a ochranu před svévolnou vládou lépe než politbyro a Čínský lidový soud.

Graf 7

Import Čína

Graf č. 8 bude přidán i v přílohách kde bude lépe přehledný.

Japonsko

Jednoznačně největší částí exportu Japonska tvoří strojírenství. Tvoří necelou 1/5 celkového vývozu. V této kategorii najdeme především generátory, počítače a také jejich součástky anebo polovodiče. V roce 2020 sice výroba generátorů a polovodičů meziročně klesla skoro o pětinu, ale výroba počítačů stoupla o deset procent.

Čínsko-japonské ekonomické vztahy se mohou dynamicky rozvíjet a mají vyhlídky na stabilní rozvoj díky následujícím faktorům:

Za prvé, Čína a Japonsko jsou sousední státy. Geografická blízkost je příznivou podmínkou pro rozvoj mezinárodního obchodu a hospodářské spolupráce.

Za druhé, čínsko-japonské obchodní a hospodářské vztahy se vyvíjejí na globálním pozadí, na pozadí globalizace ekonomiky a trendu integrace regionální ekonomiky. V jistém smyslu se čínsko-japonské ekonomické vztahy stávají každým dnem „vztahy globálního významu“. Čína, Japonsko, Korejská republika spolu s dalšími východoasijskými zeměmi mají plán fondu zaměřený na boj proti potenciálním finančním otřesům v celosvětovém měřítku. To svědčí o tom, že ekonomická spolupráce východoasijských zemí má již určitý strategický charakter.

Za třetí, podnikové investice hrají obrovskou roli v socioekonomickém rozvoji Číny, na druhou stranu export japonského zboží do Číny výrazně přispěl k zotavení Japonska z ekonomické deprese. Export čínských výrobků do Japonska je prospěšný pro udržení vyšší životní úrovně obyvatel Japonska.

Je třeba říct, že současné čínsko-japonské vazby nabyly poměrně velkého rozsahu, navíc jsou poměrně silné. Pokud obě strany dokážou lépe regulovat národní psychologii a odstranit politické překážky, získají ještě větší dynamiku a důvěru v ekonomickou spolupráci. Nyní se Asie stala zdrojem hybné síly růstu světové ekonomiky.

Čínská ekonomika se bude v budoucnu rychle rozvíjet úpravou průmyslové struktury a zlepšením technické úrovně, což dá nový impuls rozvoji ekonomických a obchodních vztahů mezi Čínou a Japonskem a zároveň otevře nový prostor pro spolupráci. V budoucnu, pokud budou obě strany jednat v souladu s požadavky doby s ohledem na zájmy celku, budou nepochybně schopny pozvednout čínsko-japonské obchodní a ekonomické vazby na novou úroveň.

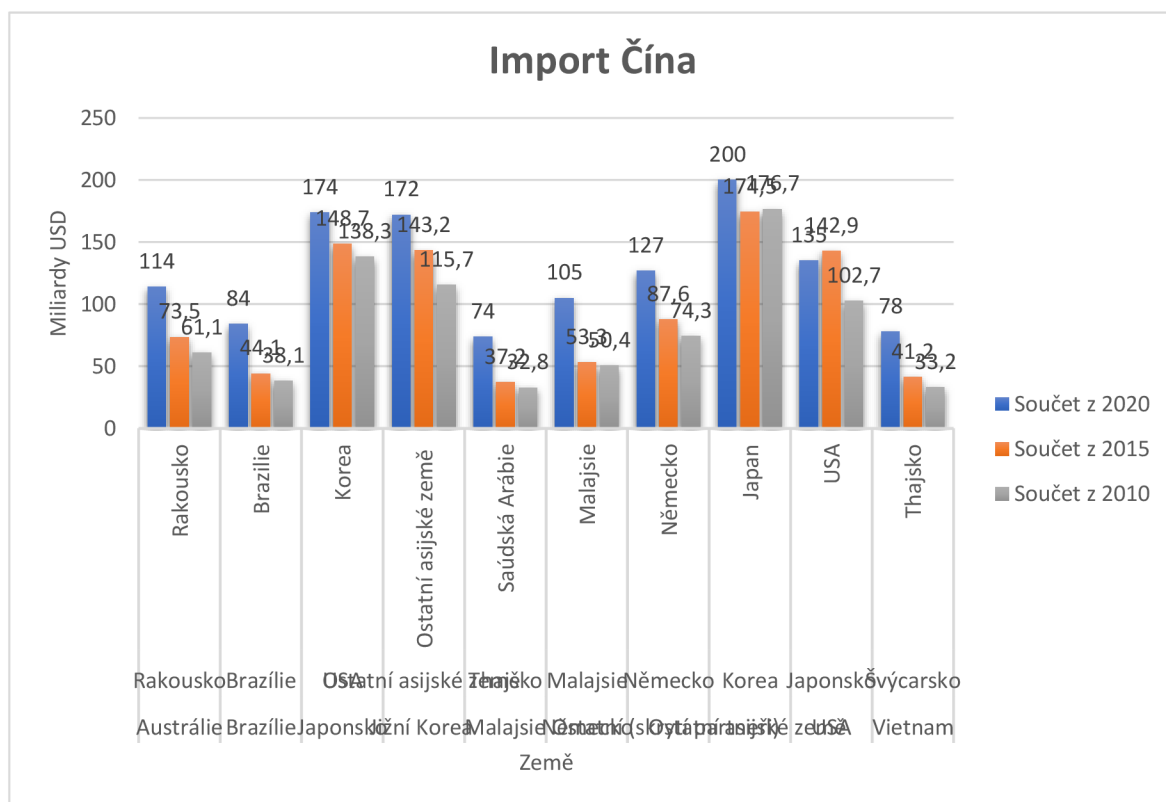
USA

USA je až na 4 místě co se importu pro Čínu týče. Oproti jasnému prvenství za posledních 10 let v exportu. Obchodní přebytek vzájemného obchodu (export Číny do USA mnohem vyšší než export USA do Číny) byl hlavně během období prezidentství Donalda Trumpa příčinou značného politického napětí v roce 2018 se obě velmoci dohodli, že Čína svůj obchodní přebytek sníží pomocí vyšších nákupů amerického zemního plynu, sóji nebo jiného zboží. Odvolání této dohody ze strany Číny nastalo po zavedení první série celních poplatků nařízených Donaldem Trumpem. Čínské firmy v této době zrychlili dodávky do USA což může být příčinou toho, že čínský export zůstal i v roce 2018 na vysoké úrovni

Česká republika

Česká republika, co se týče importu pro Čínu dá se říct nemá nijak velký význam. Pro Čínu jsme až na 51 místě co se například importu do země týče v roce 2020. Česká republika je oproti zemím velmi malá a zároveň co se geografie týče jsme i vzdálenou zemí oproti některým předním exportérům do Číny. Zajímavostí ale může být že například i Slovensko má větší import v roce 2020 do Číny jak Česká republika je na 48 místě.

Graf 8

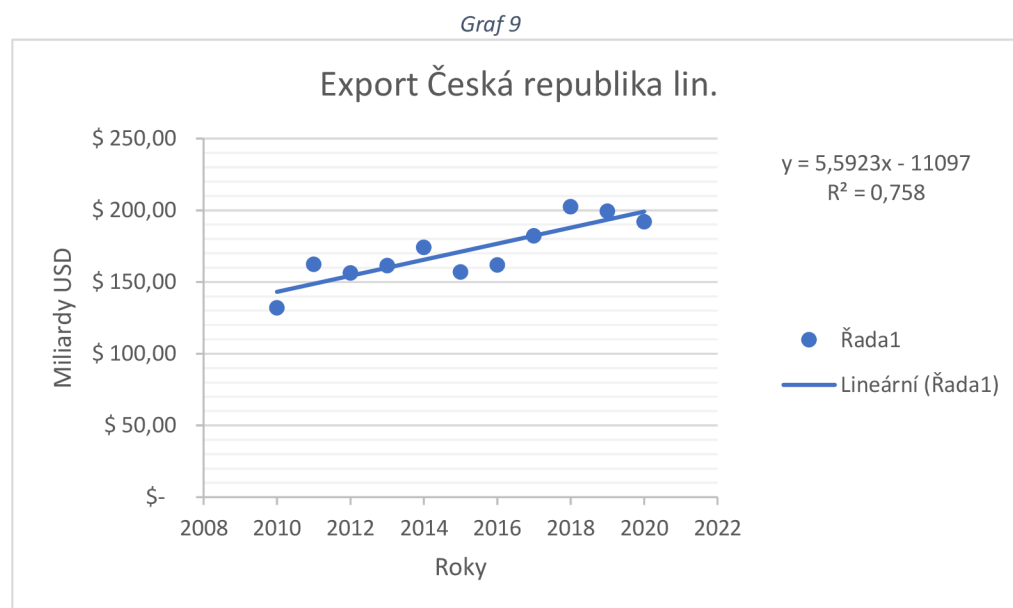
9 Regresní analýza

Regresní analýza bude popisovat vývoj exportu a importu v letech 2010 až 2020. První část regresní analýzy bude popisovat vývoj exportu a importu České republiky. Druhá část regresní analýzy bude popisovat vývoj exportu a importu Číny. Druhá regresní analýza bude sledovat vývoj exportu a importu České republiky do Číny v letech 2016 až 2020.

9.1 Export a import Česká republika

Export Česká republika lineární regrese

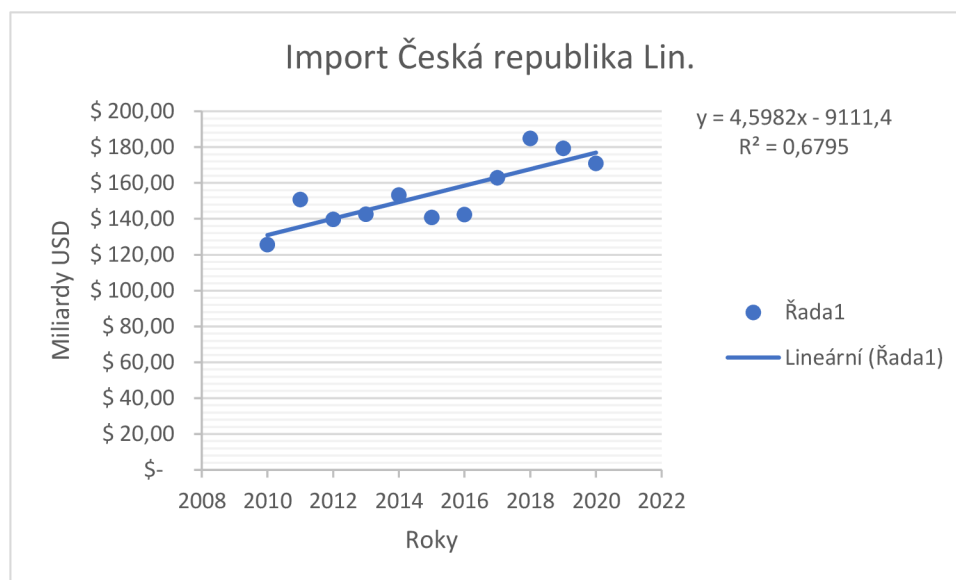
Z grafu č. 9 je na první pohled patrné, že export z České republiky za posledních deset let roste. Od roku 2010 do roku 2020 se export z Česka zvětšil o více jak 45 %. V roce 2011 je vidět velký růst exportu. Poté v roce 2012 vidíme menší pokles a vrácení se do normy růstu. V roce 2013 a 2014 sice vidíme růst, ale opět je v normě předpokládaného růstu. V roce 2015 zaznamenal export z Česka propad. Tento propad byl zapříčiněn pravděpodobně nedostatkem pracovních sil. Tento nedostatek zapříčinil, že dodavatelé nemohli přimát další zakázky. V dalším roce export pomalu rostl, ale až v roce 2016 se dostal zpět do předpokládané normy růstu. V roce 2018 se Český export dostal na své prozatímní maximum a to 202, 52 miliard USD. Poté v roce 2019 a 2020 export zaznamenal pokles. Na tento pokles měla velký vliv pandemie koronaviru, která zasáhla celý svět.

Import Česká republika lineární regrese

Z grafu č. 10 je na první pohled vidět, že i import do Česka roste. Import za posledních deset let vzrostl o více jak 35 %. Výhodou pro Českou republiku je, že export roste více jak import. Toto může být zapříčiněn nejen importem velkého množství spotřebního zboží z Asie a ze západních zemí, ale také dovozem materiálů, součástek a různých surovin potřebných pro výrobu, které jsou zásadní pro tuzemskou výrobu (například automobilový průmysl) a následný export Českých výrobků do zahraničí. Na grafu importu je vidět také to, že import kopíruje Český export, což znamená, že pokud se nedařilo Českému exportu tak import do Česka také klesá.

Graf 10

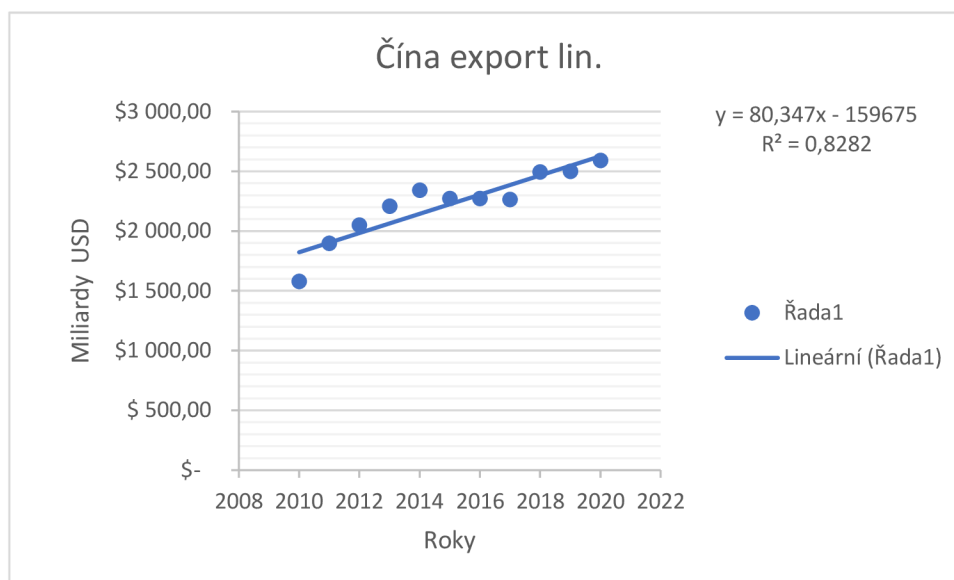

9.2 Export a import Čína

Export Čína lineární regrese

Jak u České republiky, tak u Číny vidíme na první pohled velký růst za posledních 10 let. U exportu se jedná o necelých 65 %. Na grafu č. 11 vidíme, že export Číny od roku 2010 do roku 2014 rostl. Poté v roce 2015 se export vrátil na předpokládaný růst a od roku 2014 lehce poklesl. V roce 2016 vidíme, že export z Číny kopíroval předpokládaný růst, ale v roce 2017 se lehce export propadl. V roce 2018 se export opět dostal do normy i přes zhoršující se obchodní vztahy s USA. Zajímavostí je, že export v letech 2019 a 2020 kopíroval předpokládaný růst i přes pandemii koronaviru, která většině státům spíše ublížila.

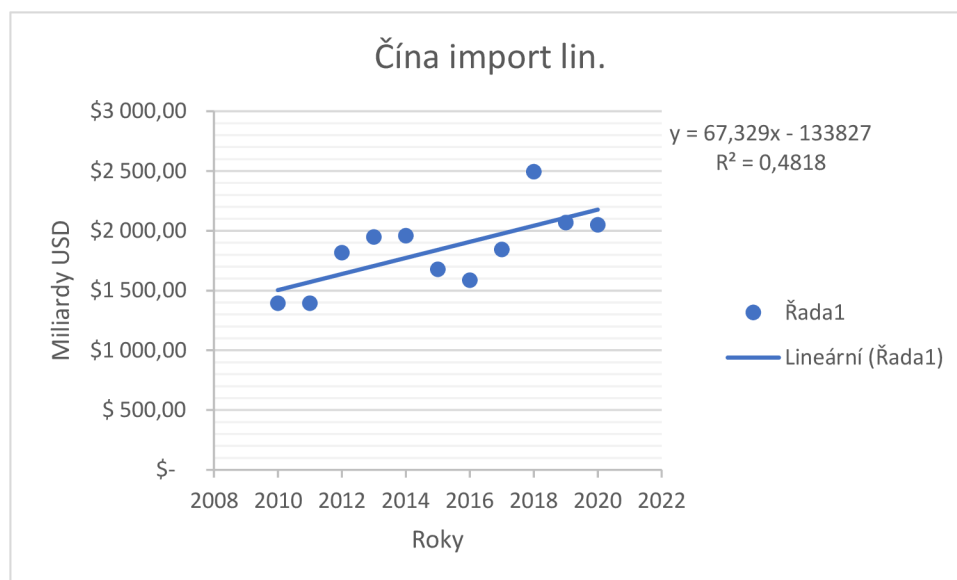
Graf 11

Import Čína lineární regrese

Dovoz do Číny za poslední roky zaznamenal velký růst. Tento růst je 46 %. Když export roste, je pravděpodobné, že bude růst i import. Důvodem tohoto jevu je, že na to, aby Čína mohla vyrábět tolik různých produktů potřebuje někde brát na tyto produkty materiály a potřebné součástky. Například jak bylo zmíněno v praktické části, Čína vyrábí velké množství čipů potřebných pro výrobu elektroniky, ale zatím se jí nepodařilo být plně soběstačnou v tomto odvětví. V grafu č.12 vidíme že v roce 2010 a v roce 2011 růst importu do Číny stagnoval, ale poté v roce 2012, 2013 a 2014 vidíme velký růst. Tento růst byl zapříčiněn růstem Americké ekonomiky a v těchto letech se dařilo i Čínskému exportu. Poté, ale v letech 2015 a 2016 vidíme masivní propad importu do Číny. Tento propad je zpříčiněn hlavně tím, že Japonské ekonomice se v těchto letech velmi nedařilo a propad exportu Japonska do Číny byl největší za poslední 3 roky. V roce 2017 se import do Číny dostal na svou předpokládanou normu růstu. V roce 2018 vidíme největší růst importu za rok a to o 35 % za jediný rok. Dovoz do země se dosáhl skoro 2,5 biliardy USD. Tento růst můžeme mít za příčinu například i otevření nevýznamnějšího mezinárodního veletrhu v Číně, který se koná právě od roku 2018 a tím je China international Impo Expo. Poté ale vidíme vrácení se do normy. Tento propad má za příčinu začátek pandemie koronaviru v roce 2019 a poté pokračování této pandemie v roce 2020. Zajímavostí je, že pandemie koronaviru neměla na růst Čínského vývozu a ani dovozu takový vliv jako například na Český vývoz a dovoz.

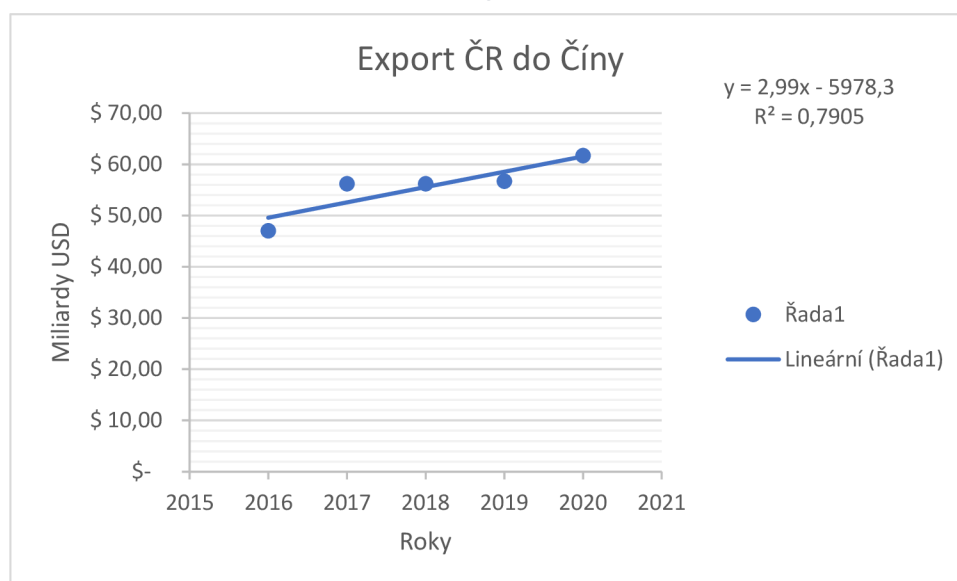
Graf 12

9.3 Regresní analýza export a importu mezi ČR a Čínou v letech 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020

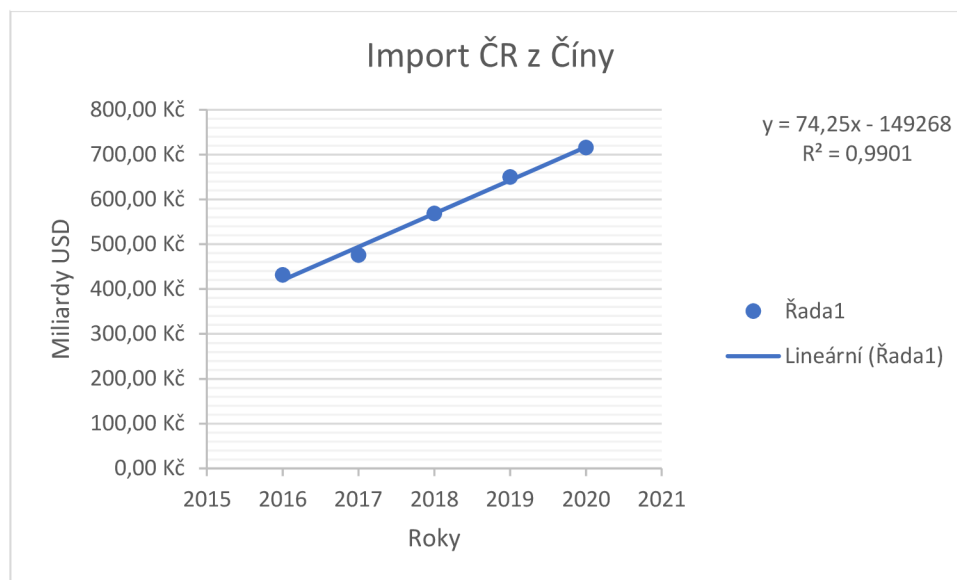
Na grafu č. 13 vidíme, že export do Číny má posledních 5 let rostoucí tendenci. Na první pohled tento graf vypadá dobře, když se ale porovná Český export do Číny a poté import z Číny, tak na první pohled vidíme, že export je oproti importu velmi malý. Export do Číny se za posledních 5 let zvětšil pouze o 31 %. To je oproti importu jen polovina. Export zaznamenal velký růst v roce 2017, poté ale další 2 roky stagnoval a zvětšil se až v roce 2020.

Graf 13

Na grafu č. 14 vidíme že vývoz z Číny do České republiky za posledních 5 let prudce roste. Za posledních 5 let se export zvětšil o 65 %. Zajímavostí je, že křivka lineární regrese přesně ukazuje růst vývozu a žádný rok nijak nevybočuje z předpokládaného růstu. Důvodem takto masivní růstu exportu Číny do Česka může být například to, že Miloš Zeman, který je prezidentem od roku 2013 má velmi kladný vztah k Číně. Tehdejšího Čínského prezidenta dokonce nazýval svým přítelem. Zároveň v roce 2014 tehdejší vláda Bohuslava Sobotky měla jako jednu z hlavních priorit zahraničně politického programu zlepšení a posílení politicko ekonomických vztahů právě s Čínou. Další velký vliv na růst exportu Číny do České republiky může mít cesta ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka do Číny. Poslední představitel České diplomacie byl v Číně v roce 1999 (Jan Kavan). V roce 2014 tak pravděpodobně skončilo období špatných politických vtaů.

Graf 14

10 Závěr

V moderním světě neexistuje ekonomika, která by nebyla propojena s vnějším světem a nevyměňovala si zboží, služby, investice a finanční závazky s jinými zeměmi. Z tohoto pohledu neexistuje nic takového jako zcela „uzavřená ekonomika“. Intenzita mezinárodních vztahů se neustále zvyšuje, protože struktura výroby, spotřeby a vývoj finančních trhů se stává složitější. Čím menší je velikost ekonomiky, tím vyšší je relativní význam zahraničních ekonomických toků. Je to logické, protože čím menší ekonomika, tím více odvětví, kde se domácí výrobci neobejdou bez vztahů s partnery z jiných zemí a zahraničních trhů. Hlavním cílem vlády v mezinárodním obchodu je pomoci exportérům vyvézt co nejvíce jejich produktů, čímž se jejich zboží stane konkurenceschopnějším na světovém trhu, a omezit dovoz, čímž se zahraniční zboží stane méně konkurenceschopným na domácím trhu. Část metod státní regulace je proto zaměřena na ochranu domácího trhu před zahraniční konkurencí, a je tedy aplikovatelná především na import. Další část metod je zaměřena na tvorbu exportu. I toto může být znakem otevřené ekonomiky.

Po prostudování dvou zemí České republiky a Číny lze tvrdit, že tyto země mají spoustu charakteristik odlišných, ale mají i něco společného. Obě země mají otevřené ekonomiky, velmi rozvinutý export a import, dlouholeté obchodní vztahy a historii vývoje ekonomik jako celku. Nejvíce překvapivým zjištěním je pravděpodobně to, že Čína má menší import a export na obyvatele než Česká republika, a to i přesto, že Čína má světové prvenství v exportu a zároveň je druhá na světě v importu.

Po provedení komparativní a regresní analýzy lze tvrdit, že vztahy mezi Čínou a Českou republikou jsou poměrně perspektivní. Díky regresní analýze lze vidět tendenci růstu obchodních vztahů mezi těmito zeměmi. I když vzhledem k aktuální politické situaci je možné, že v těchto vztazích můžeme v blízké budoucnosti zaznamenat zásadní omezení.

Lze navrhnout, že v určitých oblastech má posilování obchodních vztahů perspektivu a možný rostoucí potenciál. V některých oblastech, jako jsou komunikace nebo nové technologie, je ale potřeba přistupovat k posilování obchodních vztahů s co možná největší obezřetností, a to i vzhledem k poslednímu velmi aktuálnímu vývoji v Číně a celkovému kontextu vývoje vztahů spojenců České republiky a Číny.

11 Seznam použitých zdrojů

Literární rešerše

RUTHERFURD, Edward. Čína. Přeložil Zdeněk HRON. Praha: BB/art, 2022. ISBN 978-80-7595-569-2.

Digitalní ekonomika v číslech: Česká republika a svět. [Praha]: Český statistický úřad, 2019-.

HELÍSEK, Mojmir, ed. Česká a světová ekonomika po globální finanční krizi: sborník z mezinárodní vědecké konference : 25. listopadu 2011, Kongresové centrum České národní banky, Praha - Česká republika = Czech and World Economies after the Global Financial Crisis : the collection of the international scientific conference : November 25th 2011, Congress Centre of the Czech National Bank, Prague - Czech Republic. Praha: Vysoká škola finanční a správní, c2012. ISBN 978-80-7408-062-3.

BORECKÝ, Daniel, Svatopluk NOVÁK, Petr CHALUPA a Dana HÜBELOVÁ. Zeměpis. 5., aktualizované vydání. Brno: Nová škola, 2019. Duhová řada. ISBN 978-80-7289-631-8.

JONES, Colin. Urban economy: real estate economics and public policy. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2022. ISBN 978-0-367-46194-2.

COHN, Theodore H. a Anil HIRA. Global political economy: theory and practice. Eighth edition. New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2021. ISBN 978-0-367-52198-1.

ŠVARCOVÁ, Jena. Ekonomie: stručný přehled : teorie a praxe aktuálně a v souvislostech : učebnice. Zlín: CEED, 2022. ISBN 978-80-87301-27-2.

SOUKUP, Alexandr. Mezinárodní ekonomie: analýza mezinárodních ekonomických vztahů. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-879-2.

VARADZIN, František. Mezinárodní ekonomie: (teorie světového hospodářství). Praha: Professional Publishing, 2013. ISBN 978-80-7431-116-1.

MAJEROVÁ, Ingrid a Pavel NEZVAL. Mezinárodní ekonomie v teorii a praxi. Brno: Computer Press, 2011. Vysokoškolské učebnice (Computer Press). ISBN 978-80-251-3421-4.

SVÁČEK, Libor. Česká Republika. Nakladatel: MCU Kód: 221293821 Rok vydání: 2016. Jazyk: DAN-GER

FORMANKOVÁ, Hana. Česká Republika. Nakladatel: Centrum pro studium demokracie a kultury. Kód: 221293821. Rok vydání: 2019. Jazyk: Čeština

KIRONSKÁ, Kristína. Supervelmoc. Vše, co potřebujete vedet o současné Číně. Praha 2021. ISBN 978-80-278-0047-6.

BEJKOVSKÝ, Jan. Čínský ekonomický systém. Praha 2021. ISBN: 978-80-271-1270-8

Internetové zdroje

CzechTrade. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV). Zastupitelský úřad České republiky
Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/cina-souhrnna-teritorialni-informace/2/>

Moneta money bank, 2022

Dostupné z: <https://www.moneta.cz/bankovky-a-mince/koruna>

ČTK. Průmysl ČR. 2021

Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/prumysl-v-cesku-letos-roste-nejrapidneji-v-novodobe-historii-zeme-nedari-se-stavebnictvi-1381124>

Sinopsis. Čínská lidová republika – politický systém. 2021

Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/cinska-lidova-republika-politicky-system/>

Sváz průmyslu a dopravy ČR. 2020

Dostupné z: <https://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/z-clenske-zakladny/14269-v-roce-2020-bylo-v-cesku-vyrobeno-vice-nez-1-18-milionu-silnicnich-vozidel>

Trade Economy. China. 2021

Dostupné z: <https://trendeconomy.com/data/h2/China>

12 Seznam obrázků, tabulek a grafů

12.1 Seznam obrázků

Obrázek číslo 1: státní symbol.....	28
Obrázek číslo 2: zahraniční obchod se zbožím.....	33
Obrázek číslo 3: pokles výroby kvůli pandemii koronaviru.....	35

12.2 Seznam tabulek

Tabulka číslo 1: věková struktura populace.....	29
Tabulka číslo 2: hlavní směry vývozu zboží z ČR.....	34
Tabulka číslo 3: struktura exportu ČR.....	36
Tabulka číslo 4: struktura importu ČR.....	37
Tabulka číslo 5: struktura importu	38
Tabulka číslo 6: export Čína.....	44
Tabulka číslo 7: TOP 5 zboží vyvezeného z Číny v roce 2020.....	45
Tabulka číslo 8: import Čína.....	46
Tabulka číslo 9: TOP 5 zboží dovezeného do Číny v roce 2020.....	47

12.3 Seznam grafů

Graf číslo 1: Česko export a import 2020	48
Graf číslo 2: Čína export a import 2020	49
Graf číslo 3: export Česká republika a Čína rok 2020	50
Graf číslo 4: import Česká republika a Čína rok 2020	51
Graf číslo 5: export Česká republika rok největší obchodní partneři (10let)	52
Graf číslo 6: import Česká republika rok největší obchodní partneři (10let)	54
Graf číslo 7: export Čína rok největší obchodní partneři (10let)	55
Graf číslo 8: import Čína rok největší obchodní partneři (10let)	57
Graf číslo 9: export Česká republika lineární regrese	58
Graf číslo 10: import Česká republika lineární regrese	59
Graf číslo 11: export Čína lineární regrese	60
Graf číslo 12: import Čína lineární regrese	61
Graf číslo 13: export Česká republika do Číny lineární regrese	61
Graf číslo 14: import Česká republika z Číny lineární regrese	62

12.4 Seznam použitých zkratk

APEC: Asijsko-pacifické hospodářské společenství

BRICS: je zkratkovité označení společného hospodářského uskupení Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jižní Afriky.

ČLR: Čínská lidová republika

G20: je skupina největších ekonomik světa

HDP: hrubý domácí produkt

OBSE: organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OSN: Organizace spojených národů

SCO: Šanghajská organizace pro spolupráci

WTO: světová obchodní organizace

Přílohy

Export Česká republika a Čína rok 2020

EXPORT ČESKO							
Německo	62,9	32 % (62 miliard USD)		Kumulativní export do České republiky čínl v roce 2020 192 miliard dolarů	192	Miliard dolarů	
Slovensko	14,6	7,61 % (14,6 miliard USD)					
Polsko	12	6,23 % (11,9 miliard USD)					
Francie	9,02	4,69 % (9,02 miliard USD)					
Rakousko	7,97	4,14 % (7,97 miliard USD)					
Nizozemsko	7,83	4,07 % (7,83 miliard USD)					
Spojené království	7,77	4,04 % (7,77 miliard USD)					
Itálie	7,37	3,83 % (7,37 miliard USD)					
Maďarsko	6,35	3,3 % (6,35 miliard USD)					
Španělsko	4,77	2,48 % (4,77 miliard USD)					
IMPORT ČESKO							
Německo	39,9	23 % (39 miliard USD)		Celkový import z České republiky v roce 2020 činil 171 miliard dolarů.	179	Miliard dolarů	
Čína	31	18,1 % (31 miliard USD)					
Polsko	13,5	7,87 % (13,5 miliard USD)					
Slovensko	7,02	4,09 % (7,02 miliard USD)					
Itálie	6,94	4,05 % (6,94 miliard USD)					
Francie	4,99	2,9 % (4,99 miliard USD)					
Nizozemsko	4,97	2,9 % (4,97 miliard USD)					
Rakousko	4,57	2,66 % (4,57 miliard USD)					
Maďarsko	4,44	2,59 % (4,44 miliard USD)					
USA	4,3	2,5 % (4,3 miliard USD)					
EXPORT ČÍNA							
USA	452	17,4 % (452 miliard USD)		Kumulativní export z Číny v roce 2020 činil 2,59 bilionu dolarů.	2,59	Bilionu dolarů	
Hong Kong	272	10,5 % (272 miliard USD)					
Japonsko	142	5,5 % (142 miliard USD)					
Vietnam	113	4,39 % (113 miliard USD)					
Jižní Korea	112	4,34 % (112 miliard USD)					
Německo	86	3,35 % (86 miliard USD)					
Nizozemsko	79	3,04 % (79 miliard USD)					
Velká Británie	72	2,8 % (72 miliard USD)					
Indie	66	2,57 % (66 miliard USD)					
Ostatní asijské země	60	2,32 % (60 miliard USD)					
IMPORT ČÍNA							
Ostatní asijské země	200	9,76 % (200 miliard USD)		Celkový import do Číny v roce 2020 činil 2,05 bilionu dolarů.	2,05	Bilionu dolarů	
Japonsko	174	8,5 % (174 miliard USD)					
Jižní Korea	172	8,4 % (172 miliard USD)					
USA	135	6,61 % (135 miliard USD)					
Ostatní (skrytí partneři)	127	6,19 % (127 miliard USD)					
Austrálie	114	5,58 % (114 miliard USD)					
Německo	105	5,12 % (105 miliard USD)					
Brazílie	84	4,09 % (84 miliard USD)					
Vietnam	78	3,81 % (78 miliard USD)					
Malajsie	74	3,63 % (74 miliard USD)					

Export Česká republika a Čína rok 2019

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	199,47
Německo	63,5		
Slovensko	15		
Polsko	12		
Francie	10,2		
Velká Británie	9		
Rakousko	8,6		
Itálie	7,6		
Nizozemsko	7,5		
Maďarsko	6,5		
Španělsko	6,4		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	179,27
Německo	44,1		
Čína	28,3		
Polsko	13,7		
Slovensko	7,9		
Itálie	7,4		
Francie	5,5		
Nizozemsko	5,2		
Rusko	5		
Rakousko	5		
USA	4,7		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2498,57
USA	418,6		
Hong kong, China	279,6		
Japan	143,2		
Korea	111		
Vietnam	98		
Německo	79,7		
Indie	74,9		
Nizozemsko	73,9		
Velká Británie	62,3		
Ostatní asijské země	55,1		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	2068,95
Korea	173,6		
Ostatní asijské země	172,8		
Japonsko	171,5		
Nespecifikováno	130,7		
USA	123,2		
Australie	119,6		
Německo	105		
Brazílie	79,2		
Malajsie	71,6		
Vietnam	64,1		

Export Česká republika a Čína rok 2018

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	202,52
Německo	65,6		
Slovensko	15,3		
Polsko	12,2		
Francie	10,3		
Velká Británie	9,4		
Rakousko	9		
Itálie	7,8		
Nizozemsko	7,5		
Španělsko	6,4		
Maďarsko	6,1		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	184,92
Německo	46,4		
Čína	26,1		
Polsko	14,1		
Slovensko	9,2		
Itálie	7,7		
Francie	6		
Rusko	5,9		
Rakousko	5,4		
Nizozemsko	5,1		
USA	4,7		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2494,23
USA	479,7		
Hong kong, China	303		
Japan	147,2		
Korea	109		
Vietnam	84		
Německo	77,9		
Indie	76,9		
Nizozemsko	73,1		
Velká Británie	57		
Singapur	49,8		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	2134,98
Korea	204,6		
Japonsko	180,4		
Ostatní asijské země	177,3		
USA	156		
Německo	106,3		
Austrálie	105,1		
Brazílie	77,1		
Vietnam	64,1		
Malajsie	63,3		
Rusko	58,9		

Export Česká republika a Čína rok 2017

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	182,23
Německo	59,4		
Slovensko	13,9		
Polsko	10,9		
Francie	9,3		
Velká Británie	9		
Rakousko	8		
Itálie	7,4		
Nizozemsko	6,3		
Maďarsko	5,4		
Španělsko	5,2		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	162,9
Německo	42,1		
Čína	20,5		
Polsko	12,6		
Slovensko	7,9		
Itálie	6,9		
Rakousko	5,1		
Francie	5,1		
Rusko	5		
Nizozemsko	4,4		
Velká Británie	4,3		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2263,37
USA	430,3		
Hong kong, China	279,2		
Japan	137,3		
Korea	102,7		
Vietnam	71,6		
Německo	71,1		
Indie	68		
Nizozemsko	67,1		
Velká Británie	56,7		
Singapur	45		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1843,79
Korea	177,6		
Japonsko	165,8		
Ostatní asijské země	156		
USA	154,4		
Německo	96,9		
Austrálie	95		
Brazílie	58,9		
Malajsie	54,4		
Vietnam	50,4		
Thajsko	41,6		

Export Česká republika a Čína rok 2016

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	162,09
Německo	52,5		
Slovensko	13,6		
Polsko	9,4		
Velká Británie	8,5		
Francie	8,4		
Itálie	6,9		
Rakousko	6,9		
Maďarsko	4,7		
Nizozemsko	4,6		
Španělsko	4,6		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	142,33
Německo	37,8		
Čína	17,6		
Polsko	11,8		
Slovensko	7,3		
Itálie	6,2		
Francie	4,5		
Rakousko	4,1		
Nizozemsko	4,1		
Velká Británie	3,8		
Korea	3,5		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2273,47
USA	385,7		
Hong kong, China	287,3		
Japan	129,3		
Korea	93,7		
Německo	65,2		
Vietnam	61,1		
Indie	58,4		
Nizozemsko	57,4		
Velká Británie	55,7		
Singapur	44,5		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1587,92
Korea	159		
Japonsko	145,7		
Ostatní asijské země	138,8		
USA	135,1		
Nespecifikováno	129,1		
Německo	86,1		
Austrálie	70,9		
Malajsie	49,3		
Brazílie	45,9		
Švýcarsko	39,9		

Export Česká republika a Čína rok 2015

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	157,19
Německo	50,6		
Slovensko	14,1		
Polsko	9,2		
Velká Británie	8,4		
Francie	8		
Rakousko	6,4		
Itálie	6,4		
Maďarsko	4,7		
Nizozemsko	4,3		
Španělsko	4,1		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	140,72
Německo	36,6		
Čína	19		
Polsko	11,2		
Slovensko	7,2		
Itálie	5,7		
Francie	4,3		
Rusko	4,2		
Nizozemsko	4,2		
Rakousko	4,2		
Korejská republika	3,4		
Čína Export			
USA	410	Celkově :	2273,47
Hong kong, China	330,5		
Japan	135,6		
Korea	101,3		
Německo	69,2		
Vietnam	66		
Velká Británie	59,6		
Nizozemsko	59,5		
Indie	58,2		
Čína Import			
Korea	174,5	Celkově :	1679,56
USA	148,7		
Ostatní asijské země	143,2		
Japonsko	142,9		
Německo	87,6		
Rakousko	73,5		
Malajsie	53,3		
Brazílie	44,1		
Švýcarsko	41,2		
Thajsko	37,2		

Export Česká republika a Čína rok 2014

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	174,28
Německo	55,8		
Slovensko	14,6		
Polsko	10,4		
Velká Británie	8,9		
Francie	8,8		
Rakousko	7,6		
Itálie	66,3		
Rusko	5,5		
Maďarsko	4,9		
Nizozemsko	4,8		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	153,23
Německo	40,2		
Čína	17,4		
Polsko	11,9		
Slovensko	8,1		
Itálie	6,3		
Rusko	6,2		
Nizozemsko	5,2		
Francie	4,9		
Rakousko	4,8		
USA	3,7		
Maďarsko	3,6		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2342,29
USA	397,1		
Hong Kong, Čína	363,1		
Japonsko	149,4		
Korea	100,3		
Německo	72,7		
Nizozemsko	64,9		
Vietnam	63,7		
Velká Británie	57,1		
Indie	54,2		
Rusko	53,7		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1959,23
Korea	190,1		
Japonsko	162,9		
USA	160,1		
Ostatní asijské země	152		
Německo	105		
Austrálie	97,6		
Malajsie	55,7		
Brazílie	51,7		
Saúdská Arábie	48,5		
Jihoafrická republika	44,6		

Export Česká republika a Čína rok 2013

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	161,52
Německo	50,6		
Slovensko	14,3		
Polsko	9,7		
Francie	8		
Velká Británie	7,8		
Rakousko	7,3		
Rusko	5,9		
Itálie	5,8		
Nizozemsko	4,5		
Maďarsko	4,2		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	142,53
Německo	36,9		
Čína	15,5		
Polsko	10,8		
Slovensko	8,2		
Rusko	7,8		
Itálie	5,7		
Nizozemsko	4,7		
Francie	4,6		
Rakousko	4,4		
Maďarsko	3,5		
USA	3,1		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2209,01
Hong Kong, Čína	384,5		
USA	369,1		
Japonsko	150,1		
Korea	91,2		
Německo	67,3		
Nizozemsko	60,3		
Velká Británie	50,9		
Rusko	49,6		
Vietnam	48,6		
Indie	48,4		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1949,99
Korea	183,1		
Japonsko	162,2		
Ostatní asijské země	156,4		
USA	153,4		
Austrálie	99		
Německo	94,2		
Malajsie	60,2		
Švýcarsko	56,2		
Brazílie	54,3		
Saúdská Arábie	53,5		

Export Česká republika a Čína rok 2012

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	156,42
Německo	49,1		
Slovensko	14,2		
Polsko	9,5		
Francie	7,9		
Velká Británie	7,5		
Rakousko	7,2		
Rusko	6		
Itálie	5,5		
Nizozemsko	5,1		
Belgie	3,7		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	139,73
Německo	35,7		
Čína	15,7		
Polsko	10		
Slovensko	8,5		
Rusko	7,9		
Itálie	5,5		
Nizozemsko	4,9		
Rakousko	4,5		
Francie	4,4		
Maďarsko	3,3		
Korea	3,1		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	2048,78
USA	352,4		
Hong Kong, Čína	323,4		
Japonsko	151,6		
Korea	87,7		
Německo	69,2		
Nizozemsko	58,9		
Indie	47,7		
Velká Británie	46,3		
Rusko	44,1		
Singapur	40,8		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1818,2
Japonsko	177,8		
Korea	168,7		
USA	133,8		
Ostatní asijské země	132,2		
Německo	91,9		
Austrálie	84,6		
Malajsie	58,3		
Saúdská Arábie	54,9		
Brazílie	52,3		
Jihoafrická republika	44,7		

Export Česká republika a Čína rok 2011

Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	162,39
Německo	52,2		
Slovensko	14,6		
Polsko	10,3		
Francie	8,8		
Rakousko	7,4		
Velká Británie	7,4		
Itálie	6,7		
Nizozemsko	5,7		
Rusko	5,2		
Belgie	4		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	150,81
Německo	39		
Čína	18,9		
Polsko	10		
Slovensko	8,6		
Rusko	8,1		
Itálie	5,9		
Rakousko	5		
Nizozemsko	5		
Francie	4,9		
Maďarsko	3,3		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	1898,39
USA	325		
Hong Kong, Čína	268		
Japonsko	148,3		
Korea	82,9		
Německo	76,4		
Nizozemsko	59,5		
Indie	50,5		
Velká Británie	44,1		
Rusko	38,9		
Singapur	35,6		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1 396
Japonsko	194,6		
Korea	162,7		
Ostatní asijské země	124,9		
USA	123,1		
Německo	92,7		
Austrálie	82,7		
Malajsie	62,1		
Brazílie	52,4		
Saudská arábie	49,5		
Rusko	40,4		

Export Česká republika a Čína rok 2010

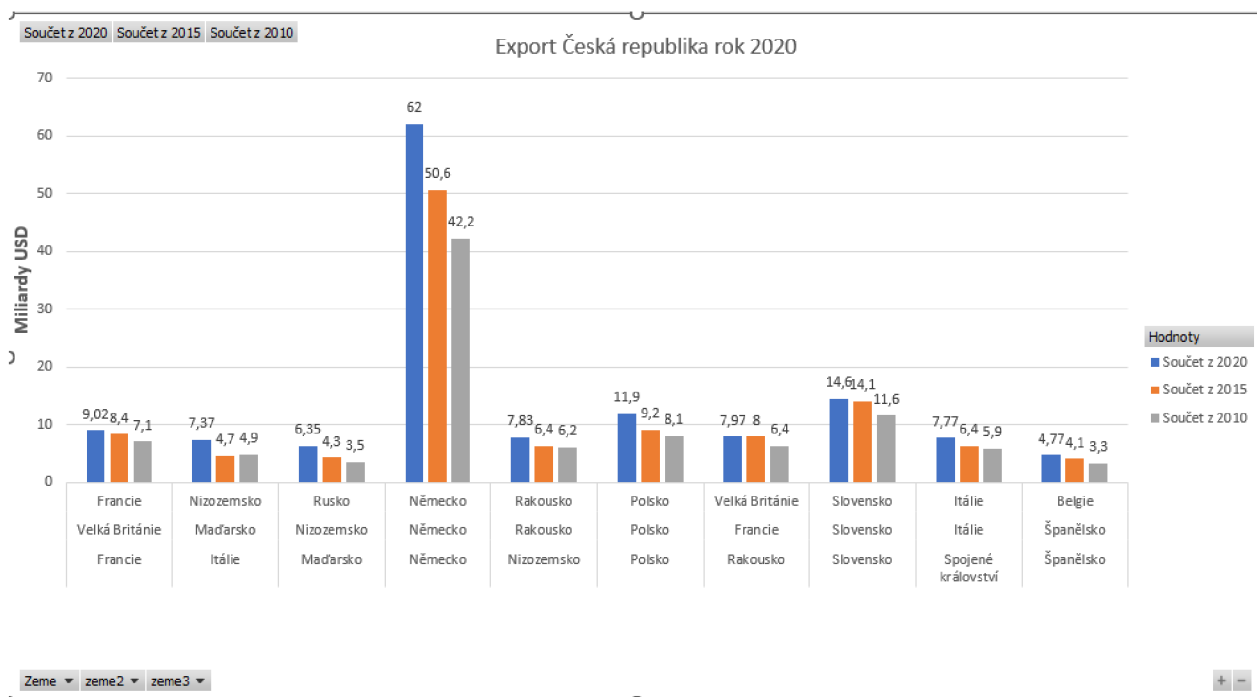
Česko Export	(Miliard USD)	Celkově :	132,14
Německo	42,2		
Slovensko	11,6		
Polsko	8,1		
Francie	7,1		
Velká Británie	6,4		
Rakousko	6,2		
Itálie	5,9		
Nizozemsko	4,9		
Rusko	3,5		
Belgie	3,3		
Česko Import	(Miliard USD)	Celkově :	125,69
Německo	32,1		
Čína	15,3		
Polsko	8		
Rusko	6,8		
Slovensko	6,5		
Itálie	4,9		
Rakousko	4,2		
Francie	4,1		
Nizozemsko	4		
Japonsko	3,1		
Čína Export	(Miliard USD)	Celkově :	1 578
USA	283,8		
Hong Kong, China	218,3		
Japonsko	121		
Korea	66,8		
Německo	68		
Nizozemsko	49,7		
Indie	41		
Velká Británie	38,8		
Singapur	32,3		
Itálie	31,1		
Čína Import	(Miliard USD)	Celkově :	1 396
Japan	176,7		
Korea	138,3		
Ostatní asijské země	115,7		
USA	102,7		
Německo	74,3		
Rakousko	61,1		
Malajsie	50,4		
Brazílie	38,1		
Thajsko	33,2		
Saúdská Arábie	32,8		

Převedení exportu a importu na jednoho obyvatele

Česko				
Počet lidí		Rok	2020	
EXPORT		Počet obyvatel	10,7	Miliony
IMPORT				
	Čína	Rok	2020	
(x1000000) Počet lidí		Počet obyvatel	1402	Miliony
EXPORT				
IMPORT				
Česko	2020		Převedení na obyvatele	
Počet lidí	10700000			
EXPORT	192 000 000 000,00 Kč		17 943,93 Kč	
IMPORT	171 000 000 000,00 Kč		15 981,31 Kč	
Čína	2020			
Počet lidí	1402000000			
EXPORT	2 590 000 000 000,00 Kč		1 847,36 Kč	
IMPORT	2 050 000 000 000,00 Kč		1 462,20 Kč	

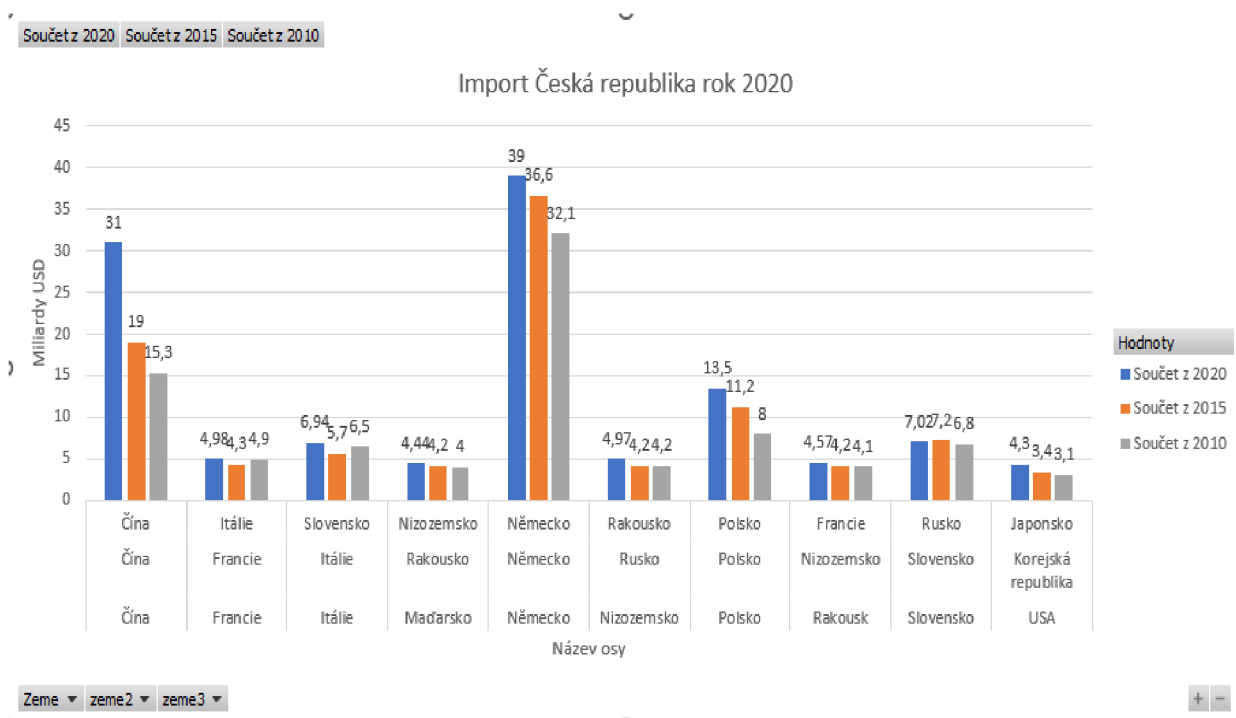
Pro větší přehled graf č. 5 (Export Česká republika rok 2020)

Země jsou brány odspoda to znamená, že první země odspoda je modrá barva prostřední země je oranžová barva a první země odshora je barva šedivá.

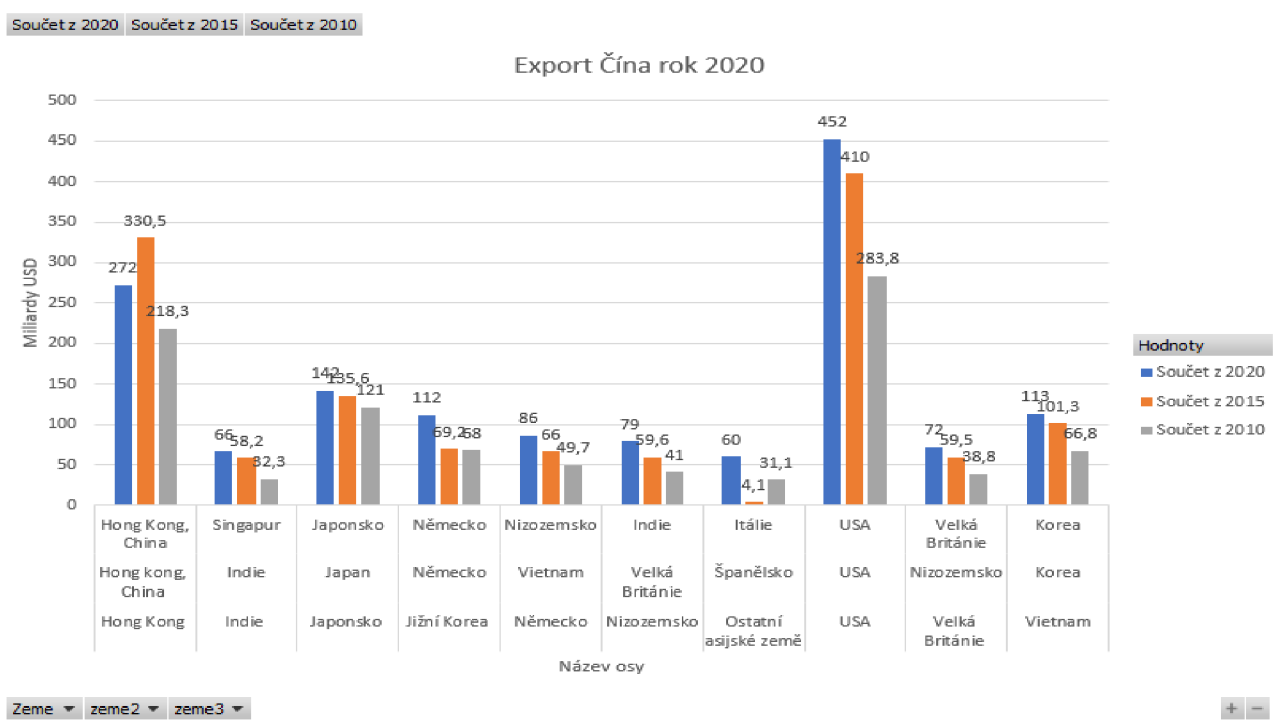
Pro větší přehled graf č. 6 (Export Česká republika rok 2020)

Země jsou brány odspoda to znamená, že první země odspoda je modrá barva prostřední země je oranžová barva a první země odshora je barva šedivá.

Pro větší přehled graf č. 7 (Export Česká republika rok 2020)

Země jsou brány odspoda to znamená, že první země odspoda je modrá barva prostřední země je oranžová barva a první země odshora je barva šedivá.

Pro větší přehled graf č. 8 (Export Česká republika rok 2020)

Země jsou brány odspoda to znamená, že první země odspoda je modrá barva prostřední země je oranžová barva a první země odshora je barva šedivá.

